

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/123

od 24. siječnja 2019.

o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 677/2011

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o zračnom prostoru) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavke 4. i 7.,

budući da:

- (1) Mrežne funkcije trebale bi biti usluga od općeg interesa koja se provodi za Europsku mrežu za upravljanje zračnim prometom (EATMN, u daljnjem tekstu „mreža”), odnosno u kontekstu te mreže. Trebale bi pridonositi održivom razvoju sustava zračnog prometa ostvarenjem potrebne razine performansi, interoperabilnosti, kompatibilnosti i koordinacije aktivnosti, uključujući one kojima se osigurava optimalna upotreba ograničenih resursa.
- (2) Oblikovanjem europske mreže ruta, upravljanjem mrežnim kapacitetom i protokom zračnog prometa te koordinacijom ograničenih resursa, kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 551/2004, ne bi se trebali dovoditi u pitanje suverenitet država članica nad njihovim zračnim prostorom ni njihove odgovornosti povezane s javnim redom, javnom sigurnošću i obrambenim pitanjima, kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (3) Mreža bi trebala uključivati sve fizičke i operativne komponente koje određuju performanse zrakoplova, posebice njegovu točnost i učinkovitost leta, kojim se upravlja u zračnom prostoru regije Europe (EUR) pod nadležnošću Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO) u kojem su države članice odgovorne za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu.
- (4) Europsku mrežu ruta trebalo bi oblikovati tako da se poboljša učinkovitost zračnih ruta s gledišta „od izlaza do izlaza” (*gate-to-gate*) u svim fazama leta, uzimajući posebno u obzir učinkovitost leta i pitanja okoliša.
- (5) Potrebne su operativne mjere za razvoj učinkovitih struktura zračnog prostora i upravljanje raspoloživim kapacitetom kako bi se osiguralo trajno poboljšavanje mrežnih operacija u jedinstvenom europskom nebu i pospješilo ostvarivanje ciljeva performansi na razini Europe. Te bi operativne mjere trebale omogućiti učinkovitu upotrebu zračnog prostora i osigurati da korisnici zračnog prostora mogu letjeti preferiranim putanjama.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 20.

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) (SL L 96, 31.3.2004., str. 1.).

- (6) Funkcija upravljanja protokom zračnog prometa (ATFM) sastavni je dio mrežnih funkcija kojim se želi optimirati raspoloživi kapacitet za upotrebu zračnog prostora. Stoga bi tu funkciju trebalo detaljnije razraditi uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EU) br. 255/2010⁽³⁾.
- (7) Uredbom (EZ) br. 551/2004 predviđa se donošenje detaljnih provedbenih pravila za usklađivanje i ujednačavanje procesa i postupaka za poboljšanje učinkovitosti upravljanja zrakoplovnim frekvencijama. Tim bi se detaljnim provedbenim pravilima trebala predvidjeti i središnja funkcija za usklađivanje rane identifikacije i rješavanja potreba za frekvencijama za podršku oblikovanju i radu mreže.
- (8) Rad ICAO-a na oblikovanju ruta te upravljanju protokom zračnog prometa, frekvencijama i kodovima radarskih transpondera trebao bi poslužiti kao temelj za optimizaciju razvoja i funkcioniranja mreže.
- (9) Države članice trebale bi poštovati svoje obveze prema ICAO-u u pogledu oblikovanja ruta te upravljanja protokom zračnog prometa, frekvencijama i kodovima radarskih transpondera i dosljednije ih primjenjivati na mreži. Za koordinaciju i potporu u tom području trebao bi se pobrinuti upravitelj mreže.
- (10) Provedbom funkcije upravljanja protokom zračnog prometa (ATFM) ne bi se trebala dovesti u pitanje Uredba Vijeća (EEZ) br. 95/93⁽⁴⁾. Zračne luke koje su ulazne i izlazne točke mreže najviše pridonose ukupnoj učinkovitosti mreže. Iz tog bi se razloga ta funkcija trebala povezati s operatorima zračnih luka koji djeluju kao koordinatori na zemlji radi optimizacije kapaciteta na zemlji. Time bi se poboljšao ukupni kapacitet mreže. Nadalje, trebali bi se utvrditi postupci za povećanje usklađenosti slotova u zračnim lukama i planova leta radi optimizacije raspoloživog kapaciteta mreže.
- (11) Dodjela radiofrekvencijskog spektra izvodi se u okviru Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU). Države članice imaju odgovornost obavijestiti ITU o svojim zahtjevima civilnog zrakoplovstva i potom frekvencijski pojas dodijeljen općem zračnom prometu upotrebljavati na optimalan način. Odlukom br. 676/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁵⁾ utvrđuju se politika i pravni okvir za to područje.
- (12) ICAO je izradio smjernice za kodove radarskih transpondera, uključujući Mode S upitne kodove, kao i funkcije radijskih frekvencija. Osim toga, upravlja i sustavom registriranja dodjele frekvencija za potrebe općeg zračnog prometa u regiji Europe pod nadležnošću ICAO-a. To trenutačno vodi Eurocontrol u svojstvu upravitelja mreže.
- (13) Događaji povezani s obaranjem zrakoplova MH 17 u zračnom prostoru Ukrajine 17. srpnja 2014. i terorističkim napadom na briselsku zračnu luku 22. ožujka 2016. pokazali su da je potrebno imati središnji subjekt koji može pridonijeti koordinaciji mjera za ublažavanje na lokalnoj, regionalnoj i mrežnoj razini kako bi se osigurao pravodoban odgovor na buduće krizne situacije koje utječu na zračni promet.
- (14) Upravitelj mreže trebao bi biti nepristrano i stručno tijelo za obavljanje zadaća potrebnih za učinkovitu provedbu mrežnih funkcija iz Uredbe (EZ) br. 551/2004 uz pomoć odgovarajućih resursa. Podnositelj zahtjeva za upravitelja mreže trebao bi podastrijeti dokaze o sredstvima i resursima koje planira osigurati kako bi ispunio potrebne zahtjeve. Upravitelja mreže trebao bi predstavljati rukovoditelj iz tijela imenovanog da djeluje kao upravitelj mreže.
- (15) Korisno je imati jedinstveno tijelo za koordinaciju raznih mrežnih funkcija radi potpore mjerama poduzetima na lokalnoj i podregionalnoj razini u cilju razvoja i lakšeg ispunjenja usklađenih kratkoročnih i dugoročnih operativnih i strateških ciljeva mreže u skladu s ciljevima performansi. Međutim, mrežne funkcije trebali bi provoditi operativni dionici i upravitelj mreže i to na razini država članica i funkcionalnog bloka zračnog prostora, u skladu s odgovornostima utvrđenima ovom Uredbom.

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 255/2010 od 25. ožujka 2010. o utvrđivanju zajedničkih pravila za upravljanje protokom zračnog prometa (SL L 80, 26.3.2010., str. 10.).

⁽⁴⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 95/93 od 18. siječnja 1993. o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice (SL L 14, 22.1.1993., str. 1.).

⁽⁵⁾ Odluka br. 676/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o regulatornom okviru za politiku radiofrekvencijskog spektra u Europskoj zajednici (Odluka o radiofrekvencijskom spektru) (SL L 108, 24.4.2002., str. 1.).

- (16) Komisija je 2017. preispitala vođenje mrežnih funkcija, aranžmane za njihovo financiranje te njihovu troškovnu bazu i isplativost. U tom je preispitivanju utvrđeno da bi upravitelj mreže trebao imati jači sustav vođenja i veću autonomiju upravljanja.
- (17) Mrežne funkcije trebale bi se izvoditi na isplativ način, posebice izbjegavanjem dvostrukog rada.
- (18) Dužnosti i zadaće upravitelja mreže trebale bi se jasno utvrditi s obzirom na provedbu mrežnih funkcija i performanse mreže. To bi trebalo obuhvaćati sve usluge ili aktivnosti koje treba obavljati centralno u korist operativnih dionika u skladu s radnim rješenjima i procesima za operacije dogovorenima s tim dionicima.
- (19) Zadaće povjerene upravitelju mreže u vezi s praćenjem infrastrukture i zajedničkim uslugama za podršku mreži trebale bi se izvršavati uzimajući u obzir mišljenja država članica i operativnih dionika.
- (20) Upravitelj mreže trebao bi biti uključen u pripremu planova i operativnih mjera koji se odnose na provedbu mrežnih funkcija na nacionalnoj i podregionalnoj razini ako ti planovi i mjere utječu na performanse mreže.
- (21) Kako bi se osiguralo odgovarajuće performanse mreže, plan mrežnih operacija trebao bi uključivati operativne mjere i lokalne referentne vrijednosti u kojima se uzimaju u obzir promjenjivi mrežni uvjeti i čija je svrha ispunjenje ciljeva performansi na razini Unije. Nadalje, upravitelj mreže trebao bi utvrditi operativna ograničenja i prepreke te predložiti odgovarajuće mjere.
- (22) Za trajno poboljšanje upravljanja protokom zračnog prometa u Uniji, predviđanje rasta zračnog prometa i optimalno iskorištavanje raspoloživih kapaciteta uz istodobno smanjenje utjecaja protoka zračnog prometa na okoliš ključno je primjenjivati načela dobrog upravljanja. Stoga je potrebno uspostaviti zajednički okvir za planiranje i provedbu poboljšanja performansi mreže. U tu bi svrhu trebalo izraditi strateški i operativni plan na mrežnoj razini.
- (23) Upravitelj mreže i operativni dionici trebali bi surađivati na poboljšanju upravljanja protokom zračnog prometa i prema potrebi poduzimati korektivne mjere. Upravitelj mreže trebao bi moći uvoditi mjere za upravljanje protokom zračnog prometa radi optimalnog iskorištavanja raspoloživog kapaciteta i poticanja sektorâ upravljanja protokom zračnog prometa da na najbolji način stavljaju taj kapacitet na raspolaganje.
- (24) Mrežne funkcije ne bi trebale dovoditi u pitanje članak 13. Uredbe (EZ) br. 549/2004 o zaštiti bitnih interesa sigurnosne ili obrambene politike. Ne bi trebale dovoditi u pitanje ni fleksibilno korištenje zračnog prostora kako je predviđeno člankom 7. Uredbe (EZ) br. 551/2004.
- (25) Potrebna je koordinacija mrežnih funkcija i operacija organiziranih na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora.
- (26) Učinkovitost vojnih operacija, civilno-vojna suradnja i koordinacija od velike su važnosti za postizanje željenih ciljeva. Ova Uredba ne bi trebala obuhvaćati odluke o sadržaju, opsegu ili uspjehu vojnih operacija i osposobljavanja u okviru operativnog režima zračnog prometa. Međutim, radi sigurnosti i obostrane učinkovitosti važno je da obuhvati dodirne točke tih operacija i operacija obuhvaćenih ovom Uredbom.
- (27) Potrebno je osigurati pravodobnu i djelotvornu provedbu mrežnih funkcija i poduprijeti upravitelja mreže u obavljanju zadaća uspostavom učinkovitog okvira za savjetovanje s operativnim dionicima te detaljnih radnih rješenja i procesa za operacije.
- (28) Potrebna su učinkovita savjetovanja dionika na nacionalnoj razini, razini funkcionalnog bloka zračnog prostora i na razini mreže.
- (29) Kako bi se osiguralo odgovarajuće vođenje kad je riječ o provedbi mrežnih funkcija, trebalo bi uspostaviti upravni odbor mreže.

- (30) U svrhu učinkovitog donošenja odluka upravni odbor mreže trebao bi imati ograničen broj članova s operativnim i rukovodećim odgovornostima te širokim stručnim znanjem u području ATM-a. Članovi bi trebali zastupati interese svih dionika na uravnotežen način. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi iz pridruženih zemalja koje pridonose radu upravitelja mreže trebali bi smjeti sudjelovati u upravnom odboru mreže putem svojih predstavnika.
- (31) Upravni odbor mreže u odlučivanju bi trebala podupirati radna skupina za operacije koju čine operativni upravitelji i to odgovarajućim operativnim uvidom i savjetima.
- (32) Radi učinkovitog upravljanja krizama na mrežnoj razini i podrške Europskoj jedinici za koordinaciju kriznih situacija u zračnom prometu u obavljanju zadaća trebalo bi uspostaviti mrežu državnih kontaktnih centara. Kontaktni centri trebali bi potaknuti uključivanje nacionalnih tijela i zajamčiti blisku suradnju s odgovarajućim strukturama na razini država članica u slučaju kriza.
- (33) Uzimajući u obzir suverenitet država članica nad njihovim zračnim prostorom i zahtjeve koji se odnose na javni red, javnu sigurnost i obrambena pitanja te njihove odgovornosti u pogledu mrežnih funkcija, države članice trebale bi biti obaviještene o svim mjerama sa znatnim utjecajem na performanse mreže i sudjelovati u savjetovanjima o tim mjerama. Komisija bi trebala što bolje iskoristiti postojeće sastanke odbora kako bi prikupila njihova mišljenja.
- (34) Proračun upravitelja mreže trebao bi mu omogućiti ostvarenje konkretnih ciljeva utvrđenih u programu performansi i provođenje programa rada. Taj bi proračun trebao biti odvojen od ostatka proračuna tijela imenovanog upraviteljem mreže ako to tijelo obavlja neke druge aktivnosti. Upravni odbor mreže trebao bi potvrditi usklađenost proračuna upravitelja mreže s godišnjim programom rada upravitelja mreže.
- (35) Komisija bi trebala osigurati odgovarajući nadzor nad upraviteljem mreže. Pri nadzoru bi se trebala uzeti u obzir uloga Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa kao nadležnog tijela za certifikaciju i nadzor upravitelja mreže.
- (36) Treće zemlje koje su sklopile sporazum s Unijom trebale bi biti uključene u uspostavu i provedbu mrežnih funkcija kako bi se pojačala paneuropska dimenzija jedinstvenog europskog neba.
- (37) U ovoj se Uredbi uzima u obzir iskustvo stečeno provedbom mrežnih funkcija od 2011. i utvrđuju revidirana zajednička pravila za provedbu mrežnih funkcija. Uredbu Komisije (EZ) br. 677/2011 ⁽⁶⁾ trebalo bi stoga staviti izvan snage.
- (38) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za jedinstveno nebo,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju detaljna pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (mrežne funkcije) u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 551/2004. Utvrđuju se i pravila za upravljanje krizama mreže.
2. Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće mrežne funkcije:
  - (a) oblikovanje europske mreže ruta (ERND);

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) br. 677/2011 od 7. srpnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i izmjeni Uredbe (EU) br. 691/2010 (SL L 185, 15.7.2011., str. 1.).

- (b) upravljanje protokom zračnog prometa, kako je navedeno u članku 6. stavku 7. Uredbe (EZ) br. 551/2004 i u Uredbi (EU) br. 255/2010;
- (c) kad je riječ o koordinaciji ograničenih resursa:
- i. radijske frekvencije u okviru zrakoplovnih frekvencijskih pojaseva koji se upotrebljavaju u općem zračnom prometu;
  - ii. kodovi radarskih transpondera.
3. U svrhu provedbe mrežnih funkcija ova se Uredba primjenjuje na države članice, upravitelja mreže, Agenciju Europske unije za sigurnost zračnog prometa (Agencija), korisnike zračnog prostora, pružatelje usluga u zračnoj plovidbi, operatore zračnih luka, koordinate slotova u zračnim lukama na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora.
4. Ova se Uredba primjenjuje na zračni prostor regije EUR ICAO-a u kojem su države članice odgovorne za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu u smislu članka 2. stavka 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004. Može se primjenjivati i na zračni prostor regija EUR, NAT, AFI i MID ICAO-a u kojem su treće zemlje, kako su utvrđene u članku 24. stavku 1., odgovorne za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004, članka 2. Uredbe Komisije (EU) br. 255/2010 i članka 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 2150/2005 ⁽⁷⁾.

Primjenjuju se i sljedeće definicije:

1. „ograničeni resursi” znači sredstva koja se upotrebljavaju za učinkovito funkcioniranje ATM-a i koja su ograničeno dostupna te koja centralno koordinira upravitelj mreže kako bi se osigurala učinkovitost Europske mreže za upravljanje zračnim prometom;
2. „zrakoplovni frekvencijski pojas” znači zapis u tablici dodjele frekvencija u okviru Radijskih propisa Međunarodne telekomunikacijske unije za određeni frekvencijski pojas u kojem se dodjeljuju frekvencije namijenjene za opći zračni promet;
3. „operator zračne luke” znači tijelo koje uz druge aktivnosti ili na neki drugi način, na temelju nacionalnih zakona ili propisa, ima zadaću upravljanja infrastrukturom zračne luke te koordinacije i kontrole aktivnosti raznih operatora u zračnoj luci ili u konkretnom sustavu zračnih luka;
4. „koordinator slotova u zračnim lukama” znači kvalificirana fizička ili pravna osoba imenovana u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EEZ) br. 95/93;
5. „operativni dionici” znači civilni i vojni korisnici zračnog prostora, civilni i vojni pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i operatori zračnih luka koji djeluju u zračnom prostoru iz članka 1. stavka 4.;
6. „upravitelj mreže” znači tijelo kojem su povjerene zadaće potrebne za provedbu funkcija iz članka 6. Uredbe (EZ) br. 551/2004;
7. „pridružene zemlje” znači treće zemlje koje su članice Eurocontrola osim onih koje sudjeluju u radu upravitelja mreže u skladu s člankom 24. stavkom 1.;
8. „program performansi” znači regulatorni okvir za poboljšanje performansi usluga u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija na jedinstvenom europskom nebu kako je opisano u članku 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004;

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23. prosinca 2005. o utvrđivanju zajedničkih pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora (SL L 342, 24.12.2005., str. 20.).

9. „kooperativno odlučivanje” znači proces u kojem se odluke donose na temelju međudjelovanja i savjetovanja s državama članicama, operativnim dionicima i, prema potrebi, s drugim akterima u skladu s člancima od 15. do 17.;
10. „tijelo za ocjenu performansi” znači neovisna skupina stručnjaka u području performansi usluga u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija unutar jedinstvenog europskog neba uspostavljena Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2016/2296 ⁽⁸⁾;
11. „upravni odbor mreže” znači odbor uspostavljen ovom Uredbom koji prati i usmjerava provedbu mrežnih funkcija i izvršenje zadaća upravitelja mreže u skladu s člankom 18.;
12. „operativne mjere” znači mjere na lokalnoj i nacionalnoj razini, razini funkcionalnih blokova zračnog prostora i razini mreže, kako je utvrđeno u planu mrežnih operacija, koje se donose kooperativnim odlukama operativnih dionika i upravitelja mreže;
13. „kriza mreže” znači stanje nemogućnosti pružanja usluga u zračnoj plovidbi na potrebnoj razini, koje nastaje nakon neuobičajene ili nepredviđene situacije i koje rezultira velikim gubitkom kapaciteta mreže ili velikom neravnotežom između kapaciteta mreže i prometne potražnje, ili velikim smetnjama u protoku informacija u jednom dijelu mreže ili u više njih;
14. „civilno-vojna suradnja” znači interakcija između civilnih i vojnih tijela i komponenata ATM-a iz članka 3. stavka 1. nužna za osiguravanje sigurne, učinkovite i usklađene upotrebe zračnog prostora;
15. „uvjetna ruta (CDR)” znači ruta ATS-a koja je na raspolaganju samo za planiranje leta i upotrebljava se pod određenim uvjetima;
16. „europska predstavnička tijela” znači sve pravne osobe ili subjekti koji zastupaju interese jedne kategorije operativnih dionika na europskoj razini ili više njih;
17. „državni kontaktni centar” u kontekstu upravljanja krizom znači osobe u državama članicama koje surađuju s relevantnim nacionalnim strukturama i organizacijama za upravljanje krizama i s Europskom jedinicom za koordinaciju kriznih situacija u zračnom prometu;
18. „utjecaj na mrežu” u kontekstu funkcije radijske frekvencije utvrđene u Prilogu III. znači situacija u kojoj dodjela radijske frekvencije oslabljuje, ometa ili prekida funkcioniranje jedne ili više dodijeljenih radijskih frekvencija u mreži ili je u suprotnosti s optimalnom upotrebom zrakoplovnih frekvencijskih pojaseva u okviru ove Uredbe;
19. „oblikovanje zračnog prostora” znači proces kojim se osiguravaju razvoj i provedba naprednih navigacijskih mogućnosti i tehnika, boljih rutnih mreža i s njima povezane sektorizacije, optimiranih struktura zračnog prostora i postupaka ATM-a kojima se povećava kapacitet;
20. „korištenje zračnog prostora” znači način na koji se zračni prostor operativno koristi;
21. „zračni prostor slobodnih ruta” znači posebni zračni prostor unutar kojeg njegovi korisnici mogu slobodno planirati rute između ulazne i izlazne točke bez obzira na mrežu ruta ATS-a;
22. „sektor kontrole zračnog prometa” („sektor ATC”) znači definirani dio zračnog prostora u kojem tim kontrolora u svakom trenutku ima odgovornost za kontrolu zračnog prometa;
23. „ruta koju zahtijeva korisnik” znači tražena ruta koju operatori zrakoplova prijavljuju u fazi oblikovanja zračnog prostora radi ispunjenja svojih potreba;
24. „konfiguracija sektora” znači plan kojim se kombiniraju sektori zračnog prometa kako bi se osigurali optimalno iskorištavanje operativnih zahtjeva i raspoloživost zračnog prostora;

⁽⁸⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/2296 od 16. prosinca 2016. o uspostavi neovisne skupine stručnjaka imenovane kao tijelo za reviziju izvedbe jedinstvenog europskog neba (SL L 344, 17.12.2016., str. 92.).

25. „ruta operativne usluge u zračnom prometu” („ruta ATS-a”) znači konkretni dio strukture zračnog prostora oblikovan za usmjeravanje protoka prometa koji je potreban za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu;
26. „dodjela frekvencije” znači odobrenje države članice za upotrebu određene radijske frekvencije ili radiofrekvencijskog kanala pod određenim uvjetima.

Članak 3.

Komponente mreže

1. Za potrebe ove Uredbe mreža uključuje zračne luke, strukturu i povezanost zračnog prostora, infrastrukturu i operativne mogućnosti EATMN-a koji zajedno služe civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora.
2. Operativni dionici i upravitelj mreže u okviru svojih odgovornosti planiraju i oblikuju komponente mreže iz stavka 1., njima upravljaju i prate ih u skladu sa strateškim planom mreže i planom mrežnih operacija, koji su utvrđeni u članku 8., odnosno članku 9., radi poboljšanja učinkovitosti mreže, njezine interoperabilnosti i povezivosti te postizanja lokalnih ciljeva performansi i ciljeva performansi na razini Unije kako je utvrđeno u programu performansi.

POGLAVLJE II.

ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE MREŽNIM FUNKCIJAMA

Članak 4.

Imenovanje upravitelja mreže i dužnosti upravitelja mreže nakon imenovanja

1. Upravitelj mreže imenuje se odlukom Komisije donesenom u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004. U toj su odluci navedeni uvjeti imenovanja, uključujući financiranje upravitelja mreže.
2. Upravitelj mreže imenuje se na najmanje dva referentna razdoblja za program performansi kako je utvrđeno u članku 8. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 390/2013 ⁽⁹⁾.
3. Tijelo se imenuje upraviteljem mreže samo ako ispunjava sljedeće uvjete:
  - (a) dokazalo je potrebnu stručnost i sposobnost za izvršavanje zadaća navedenih u članku 7.;
  - (b) opisalo je glavne ciljeve koje namjerava ostvariti tijekom razdoblja za koje je imenovano i način na koji će zajamčiti kvalitetu usluga koje pruža operativnim dionicima;
  - (c) opisalo je pristup i sredstva koja namjerava primijeniti te način na koji namjerava izvršavati zadaće upravitelja mreže;
  - (d) ako obavlja i druge aktivnosti osim onih potrebnih za provedbu mrežnih funkcija, dokazalo je da će druge aktivnosti provoditi neovisno od zadaća upravitelja mreže utvrđenih u članku 7.
4. Nakon imenovanja upravitelj mreže:
  - (a) mora dobiti certifikat Agencije u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2017/373 ⁽¹⁰⁾;
  - (b) održava razinu operativnog i tehničkog stručnog znanja potrebnu za izvršavanje zadaća iz članka 7. na neovisan, nepristran i troškovno učinkovit način;

⁽⁹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 390/2013 od 3. svibnja 2013. o utvrđivanju plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije (SL L 128, 9.5.2013., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 od 1. ožujka 2017. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor, o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 482/2008 i provedbenih uredbi (EU) br. 1034/2011, (EU) br. 1035/2011 i (EU) 2016/1377 te o izmjeni Uredbe (EU) br. 677/2011 (SL L 62, 8.3.2017., str. 1.).

- (c) djeluje u skladu s odredbama o vođenju i savjetovanju utvrđenima u poglavljima III. i V.;
  - (d) izbjegava sukobe interesa;
  - (e) poštuje mjerodavno zakonodavstvo Unije pri izvršavanju svojih zadaća;
  - (f) sigurno rukuje osjetljivim podacima;
  - (g) za predstavnika ima rukovoditelja koji je odgovoran za izvršavanje zadaća upravitelja mreže i upravljanje njegovim ljudskim i financijskim resursima.
5. Komisija redovito prati rad upravitelja mreže i ocjenjuje poštuje li uvjete iz stavaka 3. i 4. ovog članka te izvršava li zadaće iz članka 7.

Članak 5.

Ocjena

Komisija najkasnije nakon svakog referentnog razdoblja programa performansi ocjenjuje jesu li mrežne funkcije učinkovito provedene i obavlja li upravitelj mreže svoje zadaće na djelotvoran način te u skladu s člankom 4. stavkom 4.

Članak 6.

Uvjeti poništenja

1. Imenovanje upravitelja mreže Komisija može poništiti iz sljedećih razloga:
  - (a) ne pridržava se zahtjeva iz članka 4. i odluke Komisije o imenovanju upravitelja mreže;
  - (b) redovito i u velikoj mjeri ne ispunjava ciljeve performansi.
2. Upravitelj mreže utvrđuje i provodi odgovarajuće mjere kako bi u slučaju poništenja imenovanja, dok se drugo tijelo ne imenuje upraviteljem mreže, osigurao trajno pružanje usluga kad je riječ o provedbi mrežnih funkcija.

Članak 7.

Zadaće upravitelja mreže

1. Upravitelj mreže podupire provedbu mrežnih funkcija i u tu svrhu:
  - (a) izrađuje i ažurira strateški plan mreže opisan u članku 8. u skladu s programom performansi i glavnim planom ATM-a, uzimajući u obzir relevantni europski plan zračne plovidbe ICAO-a i povezane dokumente;
  - (b) izrađuje plan mrežnih operacija opisan u članku 9. radi provedbe strateškog plana mreže za kalendarske godine referentnog razdoblja i za godišnja, sezonska, tjedna i dnevna razdoblja;
  - (c) razvija, organizira i stavlja na raspolaganje integriranu funkciju oblikovanja europske mreže ruta kako je utvrđeno u Prilogu I.;
  - (d) koordinira upravljanje protokom i kapacitetom zračnog prometa i, putem središnje jedinice za ATFM, koordinira i provodi mjere ATFM-a kako je utvrđeno u Prilogu II.;
  - (e) pruža središnju funkciju za usklađivanje radijskih frekvencija u skladu s člankom 6. stavkom 4. točkama (a) i (b) Uredbe (EZ) br. 551/2004 i kako je utvrđeno u Prilogu III., uključujući središnji registar za evidentiranje svih podataka o dodjeli radijskih frekvencija;
  - (f) koordinira procese dodjele kodova radarskih transpondera kako je utvrđeno u Prilogu IV.;

- (g) organizira upravljanje mrežnim funkcijama;
- (h) koordinira i podupire upravljanje krizama mreže u skladu s člancima 19. i 21.; obraća se EACCC-u nakon savjetovanja s Komisijom;
- (i) uspostavlja koordinaciju u pogledu mrežnih funkcija s regijama ICAO-a osim regije EUR i zemljama koje ne sudjeluju u radu upravitelja mreže;
- (j) izrađuje, ažurira i provodi višegodišnji program rada upravitelja mreže i pripadajući proračun;
- (k) razvija i uvodi sustav upozorenja kako bi Komisiji mogao dostaviti podatke temeljene na analizi planova leta kako bi se pratilo poštuju li se zabrane letenja koje su zračnim prijevoznicima izrečene Uredbom (EZ) br. 2111/2005 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾ i/ili druge mjere sigurnosti i zaštite;
- (l) pruža traženu potporu ICAO-u u zadaćama provedbe mrežnih funkcija u regiji EUR, podložno sklapanju sporazuma o suradnji s ICAO-om.

2. Upravitelj mreže ujedno pridonosi trajnom poboljšanju mrežnih operacija u jedinstvenom europskom nebu i ukupnim performansama mreže, posebno u pogledu provedbe programa performansi. Ponajprije:

- (a) osigurava da strateški plan mreže i plan mrežnih operacija pridonose postizanju ciljeva na razini Unije i povezanih lokalnih ciljeva performansi te prati provedbu tih planova;
- (b) izrađuje plan performansi mreže u skladu s programom performansi i provodi ga nakon što ga odobri Komisija;
- (c) pokreće, podupire i koordinira suradnju operativnih dionika u razvoju i provedbi operativnih mjera radi učinkovite upotrebe dostupnog zračnog prostora i kapaciteta te smanjenja kašnjenja u mreži;
- (d) u planu mrežnih operacija utvrđuje sve inicijative kojima se podupiru razvoj prekogranične koordinacije i pružanje prekograničnih usluga upravljanja protokom zračnog prometa te usluga u zračnoj plovidbi i ističe one o kojima posebno ovisi realizacija plana performansi mreže;
- (e) utvrđuje rizike za operativnu sigurnost na mrežnoj razini u suradnji s operativnim dionicima i procjenjuje povezane rizike za sigurnost mreže te ih prijavljuje Agenciji;
- (f) operativnim dionicima i relevantnim tijelima država članica te Komisiji dostavlja informacije o prognozi prometa i analizu operativnih performansi u kontekstu provedbe programa performansi;
- (g) podupire operativne dionike u pripremi i provedbi planova prijelaza za uvođenje velikih poboljšanja u pogledu zračnog prostora ili sustava ATM-a;
- (h) osmišljava postupke za pripisivanje kašnjenja u okviru upravljanja protokom zračnog prometa putem kooperativnih odluka i organizira proces postoperativne prilagodbe koji uključuje pružatelje usluga u zračnoj plovidbi, zračne luke i nacionalna nadzorna tijela radi rješavanja pitanja povezanih s mjerenjem, klasifikacijom i pripisivanjem kašnjenja u okviru ATFM-a;
- (i) podupire operativne dionike u provedbi fleksibilne upotrebe zračnog prostora u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 2150/2005.

3. U svrhu ispunjenja zadaća iz stavaka 1. i 2. upravitelj mreže:

- (a) osigurava dostupnost alata, procesa i usklađenih podataka radi potpore kooperativnom odlučivanju na mrežnoj razini i razmjenu takvih podataka. Takvi podaci uključuju ponajprije obradu plana leta, europske sustave za upravljanje podacima i zrakoplovne informacije relevantne za provedbu mrežnih funkcija, kao i elektronički integrirani portal za informacije kojemu mogu pristupiti zainteresirani dionici koji podliježu članku 3.a Uredbe (EZ) br. 551/2004;

⁽¹¹⁾ Uredba (EZ) br. 2111/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2005. o uspostavi liste Zajednice koja sadrži zračne prijevoznike na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice, o informiranju putnika u zračnom prometu o identitetu zračnog prijevoznika koji obavlja let i stavljanju izvan snage članka 9. Direktive 2004/36/EZ (SL L 344, 27.12.2005., str. 15.).

- (b) omogućuje konsolidiran i koordiniran pristup svim aktivnostima planiranja i operativnim aktivnostima mreže, uključujući praćenje i poboljšanje cjelokupnih performansi mreže, kako bi se poboljšala njezina učinkovitost, interoperabilnost i povezivost;
- (c) doprinosi izmjenama dokumenata ICAO-a koji se odnose na mrežne funkcije u skladu s procesima Unije;
- (d) podupire operativne dionike u izvršenju njihovih obveza, u provedbi sustavâ i postupaka upravljanja protokom zračnog prometa i usluga u zračnoj plovidbi (ATM/ANS) u skladu s glavnim planom ATM-a, posebice zajedničkih projekata uspostavljenih u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 409/2013 ⁽¹²⁾;
- (e) pomaže Komisiji i upravitelju uvođenja, kako je definiran u članku 9. Provedbene uredbe (EU) br. 409/2013, u uspostavi, donošenju i provedbi zajedničkih projekata u skladu s člankom 5. te uredbe;
- (f) sklapa sporazume o suradnji s upraviteljem uvođenja u skladu s člankom 9. stavkom 7. točkom (a) i člankom 12. stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) br. 409/2013;
- (g) prati performanse infrastrukture relevantne za provedbu mrežnih funkcija, točnije:
- i. pokrivenost zemaljskim navigacijskim sustavima kao potpora uvođenju i funkcioniranju navigacijskih aplikacija;
  - ii. pokrivenost svemirskim navigacijskim sustavima kao potpora uvođenju i funkcioniranju navigacijskih aplikacija na temelju informacija koje dostavljaju:
    - (a) referentni centar Galileo (GRC) za glavne konstelacije Globalnih navigacijskih satelitskih sustava (GNSS);
    - (b) pružatelj usluga Europskoga geostacionarnog navigacijskog sustava (EGNOS) za sustav EGNOS;
  - iii. nadzorne upitivače i avioniku;
  - iv. komunikaciju podatkovnim vezama;
  - v. sustav za izbjegavanje sudara u zraku (ACAS);
  - vi. mjerenje visine u zraku;
- (h) razvija, organizira i pruža zajedničke usluge za podršku mreži povezane s mrežnim funkcijama koje zahtijevaju operativni dionici i koje se obavljaju centralno u svrhu operativnih performansi mreže i troškovne učinkovitosti, točnije:
- i. centar ATM-a za slanje poruka;
  - ii. uslugu upravljanja mrežnim adresama;
- (i) pruža potporu subjektima kojima je povjerena istraga nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu ili analiza događaja, kako je predviđeno Uredbom (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾, ako zatraže takvu pomoć;

⁽¹²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 409/2013 od 3. svibnja 2013. o definiciji zajedničkih projekata, uspostavi upravljanja i utvrđivanju poticaja za potporu provedbi europskoga glavnog plana upravljanja zračnim prometom (SL L 123, 4.5.2013., str. 1.).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju izvan snage Direktive 94/56/EZ (SL L 295, 12.11.2010., str. 35.).

- (j) razmjenjuje operativne podatke s operativnim dionicima u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 550/2004;
  - (k) prikuplja, objedinjuje i analizira sve podatke iz priloga od I. do VI. i te podatke na zahtjev dostavlja Komisiji, Agenciji i tijelu za ocjenu performansi.
4. Upravitelj mreže odgovara na *ad hoc* zahtjeve Komisije, država članica ili Agencije za pružanje informacija, savjeta, analiza ili drugih pomoćnih zadataka povezanih s raznim funkcijama.

Članak 8.

Strateški plan mreže

1. Upravitelj mreže utvrđuje i ažurira strateški plan mreže u skladu s glavnim planom ATM-a te putem kooperativnih odluka. Strateški plan mreže služi kao smjernice za dugoročni razvoj mreže i mora biti u skladu s referentnim razdobljima programa performansi te obuhvaćati razdoblje imenovanja upravitelja mreže.
2. Strateški plan mreže utvrđuje se na temelju predloška iz Priloga V. Mora ga podržati upravni odbor mreže i odobriti Komisija nakon savjetovanja s državama članicama.
3. Strateškim planom mreže mora se nastojati ostvariti ciljeve performansi za mrežne funkcije koji su predviđeni u programu performansi.
4. Strateški plan mreže mora se ažurirati najmanje 12 mjeseci prije početka svakog referentnog razdoblja.

Članak 9.

Plan mrežnih operacija

1. Upravitelj mreže utvrđuje detaljan plan mrežnih operacija u suradnji s operativnim dionicima radi kratkoročne i srednjoročne provedbe strateškog plana mreže na operativnoj razini kooperativnim odlučivanjem.
2. Plan mrežnih operacija mora obuhvaćati kalendarske godine referentnog razdoblja i godišnjih razdoblja, uključujući operativne mjere koje se u njemu nalaze.
3. Plan mrežnih operacija sadržava informacije utvrđene u Prilogu VI. Odobrava ga upravni odbor mreže.
4. Plan mrežnih operacija ponajprije uključuje:
  - (a) zahtjeve operativnih performansi mreže i lokalne referentne vrijednosti kašnjenja u okviru ATFM-a kao doprinos postizanju ciljeva performansi na razini Unije;
  - (b) operativne mjere kojima se pridonosi postizanju ciljeva performansi na razini Unije i lokalno u programu performansi koji obuhvaća kalendarske godine referentnog razdoblja te godišnja, sezonska, tjedna i dnevna razdoblja s obzirom na zadnje prognoze prometa i njihov razvoj.
5. Plan mrežnih operacija obuhvaća operativne mjere koje se odnose na sve mrežne funkcije i vojne zahtjeve ako te zahtjeve postavljaju države članice. Te operativne mjere utvrđuju se kooperativnim odlučivanjem, a njihovu uzajamnu usklađenost ocjenjuje upravitelj mreže.
6. Utvrdi li upravitelj mreže operativna ograničenja i prepreke koji sprečavaju postizanje ciljeva performansi na razini Unije i lokalno, predlaže dodatne operativne mjere. Te se mjere utvrđuju kooperativnim odlukama.
7. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i operatori zračnih luka moraju se pobrinuti za to da njihovi planovi budu u skladu s planom mrežnih operacija i provoditi operativne mjere iz stavka 4. točke (b).
8. Upravitelj mreže ažurira plan mrežnih operacija prema potrebi, a najmanje svakih šest mjeseci.

*Članak 10.***Korektivne mjere**

1. Ako razine performansi dogovorene kooperativnom odlukom nisu ostvarene ili ako operativne mjere iz članka 9. stavka 4. točke (b) nisu provedene, upravitelj mreže u okviru izvršavanja svojih zadaća i ne dovodeći u pitanje odgovornosti država članica, predlaže korektivne mjere koje moraju poduzeti operativni dionici. Pritom se najprije savjetuje s operativnim dionicima na koje te mjere utječu, zatim podnosi prijedlog korektivnih mjera radnoj skupini za operacije navedenoj u članku 18. stavku 2. i naposljetku mora dobiti odobrenje prijedloga korektivnih mjera od upravnog odbora mreže. Operativni dionici na koje te mjere utječu provode te mjere ili obavješćuju upravni odbor mreže o razlozima zašto ih nisu proveli.
2. Upravitelj mreže obavješćuje države članice i nacionalno nadzorno tijelo nadležno za nadzor operativnih dionika na koje utječu korektivne mjere o sadržaju mjere i svim aspektima povezanim s promjenama u operativnim performansama.
3. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju i upravitelja mreže ako njihove odgovornosti sprečavaju provedbu korektivnih mjera ili ako njihova provedba dovodi do nedosljednosti s planovima performansi.
4. Upravitelj mreže utvrđuje i ažurira registar operativnih mjera i korektivnih mjera koje operativni dionici nisu proveli, uključujući razloge za izostanak provedbe i o tome obavješćuje Komisiju.

*Članak 11.***Odnosi s operativnim dionicima**

1. Radi praćenja i poboljšanja ukupnih performansi mreže upravitelj mreže ugovara odgovarajuća radna rješenja s operativnim dionicima u skladu s člankom 17.
2. Upravitelj mreže i operativni dionici koordiniraju razvoj i uvođenje alata i sustava potrebnih za provedbu mrežnih funkcija kako bi se ispunili zahtjevi iz članka 3. stavka 2.
3. Operativni dionici moraju se pobrinuti da su operativne mjere koje se provode na lokalnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora u skladu s mjerama utvrđenima kooperativnim odlučivanjem.
4. Operativni dionici upravitelju mreže dostavljaju relevantne podatke navedene u prilogima od I. do VI. u odgovarajućem roku i u skladu sa zahtjevima utvrđenima kooperativnim odlučivanjem.

*Članak 12.***Odnosi s državama članicama**

1. Pri izvršavanju svojih zadaća upravitelj mreže uzima u obzir odgovornosti država članica koje se odnose na njihov suverenitet nad njihovim zračnim prostorom i na javni red, javnu sigurnost i obrambena pitanja.
2. Države članice ostaju odgovorne za detaljan razvoj, odobravanje i uspostavljanje struktura zračnog prostora koji je u njihovoj nadležnosti.
3. Ako su tijela država članica uključena u operativna pitanja povezana s mrežnim funkcijama, posebice u koordinaciju ograničenih resursa iz članka 1. stavka 2. točke (c), upravitelj mreže savjetuje se s njima tijekom kooperativnog odlučivanja, a rezultati utvrđeni u tom procesu provode se na nacionalnoj razini.

*Članak 13.***Odnosi s funkcionalnim blokovima zračnog prostora**

1. Upravitelj mreže blisko surađuje i usklađuje se s pružateljima usluga u zračnoj plovidbi na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora, posebice kad je riječ o strateškom planiranju i taktičkom upravljanju dnevnim protokom i kapacitetom.

2. Upravitelj mreže u bliskoj suradnji s pružateljima usluga u zračnoj plovidbi na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora utvrđuje usklađene procese, postupke i sučelja kako bi se olakšala operativna povezivost između funkcionalnih blokova zračnog prostora.
3. Države članice koje surađuju unutar funkcionalnog bloka zračnog prostora moraju nastojati uskladiti svoja mišljenja o strateškim pitanjima mrežnih funkcija iz članka 21. stavka 2.
4. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi koji surađuju unutar funkcionalnog bloka zračnog prostora moraju nastojati uskladiti mišljenja radi potpore kooperativnom odlučivanju.

Članak 14.

Civilno-vojna suradnja

1. Države članice moraju se pobrinuti da nacionalna vojna tijela budu na odgovarajući način uključena u sve aktivnosti povezane s provedbom mrežnih funkcija.
2. Države članice moraju se pobrinuti da vojni pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i vojni korisnici zračnog prostora budu odgovarajuće zastupljeni u postupku savjetovanja i radnim rješenjima koje uspostavlja upravitelj mreže.
3. Upravitelj mreže mora se pobrinuti za uspostavu odgovarajućih aranžmana kako bi se omogućila i poduprla koordinacija s nacionalnim i drugim relevantnim vojnim tijelima, uključujući Europsku obrambenu agenciju (EDA). Opseg te koordinacije obuhvaća sve aspekte povezane s provedbom mrežnih funkcija koje imaju utjecaj na vojne aktivnosti.
4. Funkcija oblikovanja europske mreže ruta i funkcija upravljanja protokom zračnog prometa moraju se provoditi ne dovodeći u pitanje rezervacije ili ograničenja zračnog prostora za isključivu ili posebnu upotrebu država članica. Upravitelj mreže potiče i koordinira dostupnost uvjetnih ruta u tom opsegu te olakšava ispunjavanje vojnih zahtjeva i odgovor na krize.

POGLAVLJE III.

SUSTAV VOĐENJA MREŽNIH FUNKCIJA

Članak 15.

Kooperativno odlučivanje

1. Države članice i operativni dionici provode mrežne funkcije uz potporu upravitelja mreže kooperativnim odlučivanjem koje uključuje sljedeće elemente:
  - (a) proces savjetovanja propisan člankom 16.;
  - (b) detaljna radna rješenja i procese za operacije propisane člankom 17.
2. Upravitelj mreže pomaže upravnom odboru mreže pri donošenju mjera povezanih s vođenjem mrežnih funkcija, kako je propisano člankom 18.
3. Ako najmanje jedan operativni dionik ospori aktivnosti upravitelja mreže, upravitelj mreže to pitanje upućuje upravnom odboru mreže radi rješavanja.

Članak 16.

Proces savjetovanja

1. Upravitelj mreže uspostavlja proces odgovarajućeg i redovitog savjetovanja sa zainteresiranim stranama iz članka 1. stavka 3.
2. Savjetovanje mora obuhvaćati detaljna radna rješenja i procese za operacije propisane člankom 17., strateški plan mreže, plan mrežnih operacija i plan performansi mreže te napredak u provedbi planova, podnošenju izvješća Komisiji i operativnim pitanjima.

3. Upravitelj mreže prilagođava proces savjetovanja prema potrebama pojedinih mrežnih funkcija. Kako bi se osiguralo da se mogu rješavati regulatorna pitanja, prema potrebi se uključuju tijela država članica.
4. Ako operativni dionici tvrde da njihova stajališta o određenom pitanju nisu na odgovarajući način uzeta u obzir, to se pitanje najprije upućuje upravitelju mreže na daljnje razmatranje. Ako se pitanje ne može riješiti na taj način, upućuje se upravnom odboru mreže radi rješavanja.

Članak 17.

Radna rješenja i procesi za operacije

1. Upravitelj mreže utvrđuje detaljna radna rješenja s operativnim dionicima, državama članicama, trećim zemljama kako su navedene u članku 24. stavku 1. i, prema potrebi, pridruženim zemljama, kao i procese za operacije u vezi s aspektima planiranja i operativnim aspektima provedbe mrežnih funkcija, uzimajući u obzir ponajprije posebne značajke i zahtjeve pojedinih mrežnih funkcija kako su utvrđeni u prilogima od I. do IV.
2. Upravitelj mreže mora se pobrinuti za to da detaljna radna rješenja i procesi za operacije sadržavaju pravila za obavješćivanje o korektivnim mjerama koje proizlaze iz kooperativnog odlučivanja, a koje su upućene zainteresiranim stranama iz članka 1. stavka 3.
3. Ta detaljna radna rješenja i procesi za operacije moraju biti u skladu sa zahtjevima za razdvajanje pružanja usluga od regulatornih pitanja propisanim člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004.

Članak 18.

Upravni odbor mreže

1. Upravni odbor mreže odgovoran je za:
  - (a) odobravanje nacrtu strateškog plana mreže;
  - (b) odobravanje planova mrežnih operacija;
  - (c) odobravanje prijedloga korektivnih mjera iz članka 10.;
  - (d) odobravanje specifikacija za procese savjetovanja te detaljna radna rješenja i procese za operacije za mrežne funkcije kako je navedeno u člancima 15. i 17. te za proces postoperativne prilagodbe iz članka 7. stavka 2. točke (h);
  - (e) odobravanje poslovnika Europske jedinice za koordinaciju kriznih situacija u zračnom prometu iz članka 19. stavka 5. i programa njezina rada;
  - (f) praćenje napretka u provedbi strateškog plana mreže, plana mrežnih operacija i plana performansi mreže iz članka 7. stavka 2. točke (b) i rješavanje mogućih odstupanja od početnih planova;
  - (g) praćenje procesa savjetovanja operativnih dionika;
  - (h) praćenje aktivnosti povezanih s upravljanjem mrežnim funkcijama i izvršavanjem zadaća upravitelja mreže, uključujući kvalitetu usluga koje pruža operativnim dionicima;
  - (i) praćenje aktivnosti upravitelja mreže povezanih s krizom mreže;
  - (j) odobravanje godišnjeg izvješća iz članka 22. stavka 3.;
  - (k) rješavanje pitanja iz članka 15. stavka 3. i članka 16. stavka 4. koja nisu riješena na razini pojedine mrežne funkcije;
  - (l) odobravanje godišnjeg proračuna upravitelja mreže;
  - (m) odobravanje poslovnika odbora;
  - (n) odobravanje programa rada iz članka 7. stavka 1. točke (j) i praćenje njegove provedbe;

- (o) odobranje plana performansi mreže iz članka 7. stavka 2. točke (b);
  - (p) davanje mišljenja o mogućim dodatnim funkcijama koje bi se mogle dodijeliti upravitelju mreže primjenom članka 6. stavka 3. ili članka 6. stavka 4. točke (c) Uredbe (EZ) br. 551/2004;
  - (q) davanje preporuka u svrhu praćenja performansi infrastrukture iz članka 7. stavka 3. točke (g), uključujući odgovarajuće analize troškova i koristi;
  - (r) davanje mišljenja o razvoju i pružanju zajedničkih usluga za podršku mreži iz članka 7. stavka 3. točke (h), uključujući odgovarajuće analize troškova i koristi;
  - (s) odobranje sporazuma o suradnji iz članka 7. stavka 1. točke (l), članka 7. stavka 3. točke (f) i članka 24.;
  - (t) davanje mišljenja o imenovanju rukovoditelja upravitelja mreže, kako je navedeno u članku 4. stavku 4. točki (g).
2. Upravni odbor mreže osniva radne skupine koje ga podupiru u radu, posebice radnu skupinu za operacije koja je sastavljena od direktora za operacije operativnih dionika.
3. Upravni odbor mreže ima sljedeće članove s pravom glasa:
- (a) jedan predstavnik pružatelja usluga u zračnoj plovidbi po funkcionalnom bloku zračnog prostora koji je već uspostavljen ili se uspostavlja, s ukupno četiri glasa za sve pružatelje usluga u zračnoj plovidbi;
  - (b) četiri predstavnika komercijalnih i nekomercijalnih civilnih korisnika zračnog prostora;
  - (c) dva predstavnika operatora zračnih luka;
  - (d) dva predstavnika vojnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i vojnih korisnika zračnog prostora.
4. Upravni odbor mreže ima sljedeće članove bez prava glasa:
- (a) predsjednik upravnog odbora mreže;
  - (b) jedan predstavnik Komisije;
  - (c) rukovoditelj upravitelja mreže, kako je navedeno u članku 4. stavku 4. točki (g);
  - (d) predsjednik radne skupine za operacije iz stavka 2.;
  - (e) dva predstavnika pružatelja usluga u zračnoj plovidbi pridruženih zemalja koje pridonose radu upravitelja mreže;
  - (f) jedan predstavnik Eurocontrola.
5. Svaki član upravnog odbora mreže ima zamjenika.
6. Komisija imenuje predsjednika upravnog odbora mreže na osnovi njegovih tehničkih kompetencija i stručnosti te na prijedlog članova upravnog odbora mreže koji imaju pravo glasa. Imenuje i dva potpredsjednika iz skupine članova s pravom glasa.
7. Komisija imenuje članove s pravom glasa i njihove zamjenike iz stavka 3. točke (a) na prijedlog njihovih organizacija. Imenuje članove s pravom glasa i njihove zamjenike iz stavka 3. točaka (b) i (c) na prijedlog njihovih europskih predstavničkih tijela. Imenuje člana s pravom glasa i njegova zamjenika iz stavka 3. točke (d) na prijedlog EDA-e. Imenuje članove bez prava glasa iz stavka 4. točke (e) na prijedlog Eurocontrola na temelju rotacije, kojom se omogućuje svakoj pridruženoj zemlji da bude imenovana, i na temelju operativnih potreba u trenutku imenovanja.
8. Komisija može imenovati promatrače i neovisne stručnjake kao savjetnike koji djeluju u svoje ime i predstavljaju široki raspon struka koje obuhvaćaju mrežne funkcije.

9. Članovi iz stavka 4. točaka (a) i (b) imaju pravo odbiti prijedloge koji utječu na:
- (a) sukladnost aktivnosti upravnog odbora mreže s ciljevima ove Uredbe;
  - (b) nepristranost i pravednost pri provedbi mrežnih funkcija.
10. Odluke iz stavka 1. točaka od (a) do (e), točke (j), točaka od (l) do (o) i točke (s) donosi upravni odbor mreže običnom većinom glasova svojih članova s pravom glasa.
11. Sastanke upravnog odbora mreže saziva njegov predsjednik. Upravni odbor održava najmanje tri redovna sastanka godišnje. Osim toga, sastaje se na zahtjev predsjednika ili Komisije. Upravitelj mreže osigurava usluge tajništva upravnom odboru mreže i predsjedniku.
12. Upravitelj mreže stavlja na raspolaganje sredstva potrebna za uspostavljanje i rad upravnog odbora mreže i njegovih radnih skupina.

POGLAVLJE IV.

UPRAVLJANJE KRIZOM MREŽE

Članak 19.

Europska jedinica za koordinaciju kriznih situacija u zračnom prometu

1. Za podršku pri upravljanju krizama mreže osniva se Europska jedinica za koordinaciju kriznih situacija u zračnom prometu (EACCC). EACCC svojim radom doprinosi koordinaciji odgovora na krize mreže.
2. EACCC među stalnim članovima ima po jednog predstavnika:
  - (a) države članice koju su za tu svrhu ovlastile sve države članice;
  - (b) Komisije;
  - (c) Agencije;
  - (d) Eurocontrola;
  - (e) upravitelja mreže;
  - (f) vojske;
  - (g) pružatelja usluga u zračnoj plovidbi;
  - (h) operatora zračnih luka;
  - (i) korisnika zračnog prostora.

Komisija imenuje te članove i njihove zamjenike. Imenovanje se obavlja na prijedlog:

1. država članica u slučaju iz točke (a) prvog podstavka;
  2. Agencije, Eurocontrola i upravitelja mreže u slučaju iz točaka (c), (d), odnosno (e) prvog podstavka;
  3. EDA-e u slučaju iz točke (f) prvog podstavka;
  4. pojedinih europskih predstavničkih tijela u slučaju iz točaka (g), (h) i (i) prvog podstavka.
3. Svaka država članica imenuje kontaktni centar (državni kontaktni centar) i zamjenu za EACCC te olakšava njihov pristup relevantnim informacijama iz nacionalnih struktura za upravljanje krizama koje nisu ograničene na područje zrakoplovstva. Državni kontaktni centri izvršavaju svoje dužnosti u skladu s poslovníkom EACCC-a.

4. EACCC može u pojedinačnim slučajevima uključiti stručnjake ovisno o prirodi određene krize kako bi mu pomogli u osmišljavanju odgovora na krizu.
5. EACCC sastavlja svoj poslovnik i njegove izmjene, koje odobrava upravni odbor mreže u skladu s člankom 18. stavkom 1. točkom (e).
6. Upravitelj mreže stavlja na raspolaganje sredstva potrebna za uspostavljanje i rad EACCC-a.

Članak 20.

Odgovornosti upravitelja mreže

Upravitelj mreže, prema potrebi uz potporu EACCC-a:

- (a) koordinira odgovore na krize mreže i blisko surađuje s odgovarajućim strukturama u državama članicama;
- (b) podupire aktiviranje i koordinaciju planova za nepredviđene situacije na razini države članice, posebno putem mreže državnih kontaktnih centara;
- (c) priprema mjere za ublažavanje na mrežnoj razini kako bi se osigurao pravodobni odgovor na krizu mreže radi zaštite i osiguravanja trajnog i sigurnog funkcioniranja mreže. U tu svrhu upravitelj mreže neovisno:
  - i. 24 sata prati situaciju na mreži u odnosu na krize mreže;
  - ii. osigurava učinkovito upravljanje informacijama i komunikaciju širenjem točnih, pravodobnih i usklađenih podataka radi potpore državama članicama i operativnim dionicima u donošenju odluka o načinu oporavka od kriza mreže i/ili ublažavanju njihova utjecaja na mrežu;
  - iii. olakšava organizirano prikupljanje i centralizirano pohranjivanje tih podataka;
- (d) prema potrebi, Komisiji, Agenciji ili državama članicama ukazuje na mogućnosti dodatne podrške za ublažavanje krize mreže, uključujući povezivanje s operatorima drugih oblika prijevoza koji mogu utvrditi i provesti intermodalna rješenja;
- (e) prati oporavak i otpornost mreže i izvješćuje EACCC o tome;
- (f) organizira, omogućuje i provodi dogovoreni program simulacija krize mreže koji uključuje države članice i operativne dionike kako bi se predvidjela stvarna kriza mreže;
- (g) izrađuje, provodi i prati program rada i registar rizika.

POGLAVLJE V.

SAVJETOVANJE S DRŽAVAMA ČLANICAMA, PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I NADZOR

Članak 21.

Informiranje država članica i savjetovanje s njima

1. Upravitelj mreže redovito izvješćuje Komisiju o napretku u provedbi mrežnih funkcija i poduzetim mjerama. Komisija obavješćuje države članice o tom napretku i tim mjerama.
2. Komisija se savjetuje s državama članicama o strateškim pitanjima mrežnih funkcija i uzima u obzir njihova mišljenja.

Ta pitanja uključuju:

- (a) ukupne performanse mreže;
- (b) način na koji upravitelj mreže provodi korektivne mjere iz članka 10.;

- (c) imenovanje predsjednika i članova upravnog odbora mreže;
- (d) nacrt strateškog plana mreže, a posebno ciljeve tog plana u ranoj fazi;
- (e) nacrt plana performansi mreže;
- (f) godišnji proračun upravitelja mreže;
- (g) godišnje izvješće upravitelja mreže;
- (h) nacrt poslovnika EACCC-a;
- (i) specifikacije za procese savjetovanja i detaljna radna rješenja i procese za operacije iz članka 16. i 17.;
- (j) pitanja iz članka 12. stavka 3. koja nisu riješena na razini pojedinih mrežnih funkcija;
- (k) slučajeve iz članka 10. stavka 3.;
- (l) ocjenu iz članka 5.;
- (m) razvoj i izvršavanje zadaća praćenja povezanih s infrastrukturom za ATM/CNS i zajedničkih usluga podrške za mrežu povezanih s provedbom mrežnih funkcija, uključujući odgovarajuće analize troškova i koristi i proračun.

Savjetovanje o točki (a) drugog podstavka provodi se redovito.

Članak 22.

Praćenje i izvješćivanje

1. Upravitelj mreže uspostavlja proces stalnog praćenja svih sljedećih elemenata:
  - (a) performansi operativne mreže;
  - (b) mjera koje poduzimaju operativni dionici i države članice i rezultata performansi koje postižu;
  - (c) djelotvornosti i učinkovitosti kooperativnog odlučivanja u provedbi svake funkcije;
  - (d) kvalitete usluga za operativne dionike putem posebnih pokazatelja.
2. Stalnim praćenjem utvrđuju se bilo kakva moguća odstupanja od strateškog plana mreže i plana mrežnih operacija. Operativni dionici podupiru upravitelja mreže u tom procesu dostavom podataka.
3. Upravitelj mreže svake godine podnosi izvješće Komisiji, upravnom odboru mreže i Agenciji o mjerama poduzetima radi ispunjavanja njegovih zadaća i preporukama za rješavanje pitanja mreže. U izvješću se navode pojedine mrežne funkcije i cjelokupno stanje mreže te način provedbe strateškog plana mreže, plana mrežnih operacija i plana performansi mreže, kao i način na koji je upravitelj mreže ispunio svoje ciljeve za osiguranje kvalitete usluga za operativne dionike. Komisija izvješće prosljeđuje državama članicama.

Članak 23.

Nadzor upravitelja mreže

Komisija osigurava nadzor upravitelja mreže, u pogledu usklađenosti sa zahtjevima iz ove Uredbe i drugog zakonodavstva Unije, posebice Uredbe Komisije (EZ) br. 2150/2005, provedbenih uredbi Komisije (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013⁽¹⁴⁾, Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 409/2013 i zajedničkih projekata uspostavljenih tom uredbom. Komisija obavješćuje države članice o ishodu nadzora.

⁽¹⁴⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 391/2013 od 3. svibnja 2013. o utvrđivanju zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi (SL L 128, 9.5.2013., str. 31.).

POGLAVLJE VI.
ODNOSI S TREĆIM ZEMLJAMA

Članak 24.

Sudjelovanje trećih zemalja u radu upravitelja mreže

1. Treće zemlje sudjeluju u radu upravitelja mreže u skladu s pravom Unije, podložno i u skladu sa sporazumima s Unijom.
2. Pridružene zemlje i njihovi operativni dionici mogu pridonositi radu upravitelja mreže.
3. Upravitelj mreže može sklapati sporazume o suradnji s pružateljima usluga u zračnoj plovidbi koji imaju poslovni nastan u zemljama osim onih iz stavaka 1. i 2. u regijama EUR, NAT, AFI i MID ICAO-a, ako te zemlje sudjeluju u nekom funkcionalnom bloku zračnog prostora ili njihovo sudjelovanje ima izravan utjecaj na performanse mreže, kako bi se osigurala prikladna regionalna interoperabilnost i povezivost.
4. Kako bi se poboljšala provedba mrežnih funkcija i performanse mreže, upravitelj mreže može sklapati sporazume o suradnji s pružateljima usluga u zračnoj plovidbi s poslovnim nastanom u zemljama unutar regija ICAO-a osim onih navedenih u stavku 3. radi razmjene podataka o mrežnim funkcijama.

POGLAVLJE VII.
FINANCIRANJE I PRORAČUN

Članak 25.

Financiranje i proračun upravitelja mreže

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za financiranje zadaća povjerenih upravitelju mreže, putem naknada za usluge u zračnoj plovidbi.
2. Upravitelj mreže mora voditi svoje troškove na jasan i transparentan način.
3. Upravitelj mreže utvrđuje proračun koji je:
  - (a) prikladan za ispunjavanje ciljeva performansi u skladu s planom performansi mreže iz članka 7. stavka 2. točke (b);
  - (b) prikladan za provedbu programa rada iz članka 7. stavka 1. točke (j);
  - (c) raspoređen na zasebne račune u situacijama u kojima tijelo imenovano kao upravitelj mreže obavlja zadaće osim onih iz članka 7.

POGLAVLJE VIII.
ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 677/2011 stavlja se izvan snage.

Članak 27.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. siječnja 2019.

Za Komisiju

Predsjednik

Jean-Claude JUNCKER

PRILOG I.

FUNKCIJA OBLIKOVANJA EUROPSKE MREŽE RUTA

DIO A

Cilj i opseg

1. Cilj je funkcije oblikovanja europske mreže ruta:
  - (a) razviti i provesti plan poboljšanja europske mreže ruta za sigurno i učinkovito funkcioniranje zračnog prometa, uzimajući u obzir utjecaj na okoliš;
  - (b) u okviru plana poboljšanja europske mreže ruta olakšati razvoj strukture zračnog prostora koja nudi potrebnu razinu sigurnosti, kapaciteta, fleksibilnosti, reagiranja, utjecaja na okoliš i nesmetanog pružanja ekspeditivnih usluga u zračnoj plovidbi, vodeći računa o potrebama sigurnosti i obrane;
  - (c) osigurati regionalnu povezivost i interoperabilnost europske mreže ruta unutar regije EUR i sa susjednim regijama ICAO-a.
2. Plan poboljšanja europske mreže ruta postupni je plan koji izrađuje upravitelj mreže koordinacijom s državama članicama i operativnim dionicima. Taj plan uključuje rezultat operativnih aktivnosti u pogledu kratkoročnog i dugoročnog oblikovanja mreže ruta u skladu s vodećim načelima strateškog plana mreže. U njemu se moraju navesti svi elementi koji su potrebni kako bi se osiguralo da se europski zračni prostor oblikuje kao jedan sustav i da ispunjava ciljeve performansi na razini Unije koji su za upravitelja mreže utvrđeni u programu performansi.
3. Plan poboljšanja europske mreže ruta čini dio plana mrežnih operacija koji se odnosi na projektiranje europske mreže ruta i sadržava detaljna pravila za provedbu dijela strateškog plana mreže koji se odnosi na projektiranje europske mreže ruta.
4. Plan poboljšanja europske mreže ruta uključuje:
  - (a) zajednička opća načela nadopunjena tehničkim specifikacijama za oblikovanje zračnog prostora;
  - (b) vojne zahtjeve za upotrebu zračnog prostora;
  - (c) europsku mrežu ruta i, ako je izvedivo, strukturu zračnog prostora slobodnih ruta oblikovanu za ispunjavanje svih zahtjeva korisnika, s detaljima koji obuhvaćaju sve promjene zračnog prostora;
  - (d) pravila korištenja i raspoloživost mreže ruta te zračnog prostora slobodnih ruta;
  - (e) podjelu zračnog prostora u sektore kontrole zračnog prometa (ATC) zračnog prostora ATS-a;
  - (f) postupke za upravljanje zračnim prostorom;
  - (g) detaljni raspored razvoja promjena u oblikovanju zračnog prostora;
  - (h) kalendar za zajednički ciklus objavljivanja i provedbe promjena u strukturama zračnog prostora i pravila korištenja putem plana mrežnih operacija;
  - (i) pregled trenutačnog i očekivanog stanja na mreži, uključujući očekivane performanse na temelju trenutačnih i dogovorenih planova za oblikovanje zračnog prostora.

DIO B

Postupak razvoja plana poboljšanja europske mreže ruta

1. Upravitelj mreže, države članice, korisnici zračnog prostora, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi kao dio funkcionalnih blokova zračnog prostora ili pojedinačno izrađuju plan poboljšanja europske mreže ruta kooperativnim odlučivanjem kako je navedeno u članku 15. Moraju primjenjivati načela oblikovanja zračnog prostora utvrđena u dijelu C ovog Priloga.

2. Kooperativno odlučivanje mora biti u skladu s detaljnim radnim rješenjima i procesima za operacije koje na stručnoj razini utvrđuje upravitelj mreže, uključujući civilno-vojnu dimenziju. Ta radna rješenja izrađuju se nakon savjetovanja sa svim dionicima. Radna rješenja donose se u redovnim intervalima kako bi odrazila potrebe funkcije oblikovanja europske mreže ruta.
3. Kako bi se osigurala primjerena povezivost plana poboljšanja europske mreže ruta, upravitelj mreže i države članice moraju u proces kooperativnog odlučivanja uključiti treće zemlje, u skladu s člankom 24. Potrebno je osigurati primjerenu suradnju upravitelja mreže i njegovih detaljnih radnih rješenja utvrđenih na stručnoj razini kojima se podupire razvoj plana poboljšanja europske mreže ruta, s jedne strane, te radnih rješenja na razini relevantnih stručnjaka ICAO-a koja obuhvaćaju poboljšanja mreže ruta na sučelju, s druge strane.
4. Projekti oblikovanja zračnog prostora moraju biti u skladu s planom poboljšanja europske mreže ruta. U slučaju promjena projekata oblikovanja zračnog prostora za sljedeće je potrebna provjera usklađenosti i priopćavanje upravitelju mreže:
  - (a) promjene u postavljanju rute;
  - (b) promjene u smjeru rute;
  - (c) promjene u namjeni rute;
  - (d) opis zračnog prostora slobodnih ruta, uključujući odgovarajuća pravila korištenja;
  - (e) pravila korištenja i raspoloživost rute;
  - (f) promjene u vertikalnoj ili horizontalnoj granici sektora;
  - (g) dodavanje ili uklanjanje bitnih točaka;
  - (h) promjene u korištenju prekograničnog zračnog prostora;
  - (i) promjene koordinata bitnih točaka;
  - (j) promjene koje utječu na prijenos podataka;
  - (k) promjene koje utječu na podatke objavljene u zbornicima zrakoplovnih informacija;
  - (l) promjene koje utječu na sporazume u vezi s oblikovanjem i korištenjem zračnog prostora.
5. Plan poboljšanja europske mreže ruta mora se redovito preispitivati tijekom provedbe kako bi se uzeli u obzir novi ili promjenjivi zahtjevi zračnog prostora. U tom procesu preispitivanja mora se osigurati stalna koordinacija s vojnim tijelima.

DIO C

Načela oblikovanja zračnog prostora

1. Pri razvoju plana poboljšanja europske mreže ruta upravitelj mreže, države članice i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi kao dio funkcionalnih blokova zračnog prostora ili pojedinačno moraju se, u okviru procesa kooperativnog odlučivanja, pridržavati sljedećih načela oblikovanja zračnog prostora:
  - (a) uspostavljanje i konfiguracija struktura zračnog prostora temelje se na operativnim zahtjevima, bez obzira na nacionalne granice ili granice funkcionalnih blokova zračnog prostora ili granice područja letnih informacija, i nisu nužno ograničeni visinskom podjelom između gornjeg i donjeg zračnog prostora;
  - (b) oblikovanje struktura zračnog prostora mora biti transparentan proces u kojem se mogu uzeti u obzir donesene odluke i shvatiti razlozi za njihovo donošenje te uključiti zahtjevi svih korisnika, usklađujući istodobno sigurnost, kapacitete, aspekte zaštite okoliša i uzimajući u obzir vojne potrebe i potrebe nacionalne sigurnosti;
  - (c) sadašnja i predviđena prometna potražnja na mrežnoj i lokalnoj razini te ciljevi performansi temelj su za plan poboljšanja europske mreže ruta kako bi se ispunile potrebe glavnih tokova prometa i zračnih luka;

- (d) treba se osigurati vertikalna i horizontalna povezivost, uključujući terminalni zračni prostor i strukturu zračnog prostora na sučelju;
  - (e) mogućnost obavljanja letova duž ruta i profila leta koje korisnik traži u fazi leta na ruti, ili najbliže moguće tim rutama i profilima;
  - (f) prihvaćanje svih prijedloga struktura zračnog prostora za procjenu i mogući razvoj, uključujući zračni prostor slobodnih ruta, višestruke mogućnosti rutiranja i uvjetne rute, primljenih od sudionika koji imaju operativni zahtjev na tom području;
  - (g) pri oblikovanju struktura zračnog prostora, uključujući zračni prostor slobodnih ruta i sektore ATC-a, uzimaju se u obzir postojeće ili predložene strukture zračnog prostora namijenjene za aktivnosti koje zahtijevaju rezervaciju ili ograničenje zračnog prostora. U tu se svrhu uspostavljaju samo strukture koje su u skladu s primjenom fleksibilnog korištenja zračnog prostora. Takve strukture moraju biti usklađene i dosljedne u najvećoj mogućoj mjeri u cijeloj europskoj mreži;
  - (h) razvoj oblikovanja sektora ATC-a započinje traženim postavljanjem rute ili protoka prometa u okviru iterativnog procesa kojim se osigurava kompatibilnost između ruta ili protoka i sektora;
  - (i) sektori ATC-a oblikuju se tako da omogućavaju konstrukciju konfiguracija sektora koje zadovoljavaju protoke prometa te su prilagodljive i razmjerne promjenjivoj prometnoj potražnji;
  - (j) u slučajevima u kojima iz operativnih razloga sektori ATC-a moraju biti oblikovani tako da prelaze nacionalne granice, granice funkcionalnih blokova zračnog prostora ili granice područja letnih informacija predmetni operativni dionici sklapaju sporazume o pružanju usluga.
2. Upravitelj mreže, države članice, funkcionalni blokovi zračnog prostora i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi (kao dio funkcionalnih blokova zračnog prostora ili pojedinačno) kooperativnim odlučivanjem osiguravaju primjenu sljedećih načela u vezi s korištenjem zračnog prostora i upravljanjem kapacitetom:
- (a) strukture zračnog prostora planiraju se tako da olakšavaju fleksibilnu i pravodobnu upotrebu zračnog prostora i upravljanje njime u vezi s mogućnostima rutiranja, protocima prometa, programima konfiguracije sektora i konfiguracijom drugih struktura zračnog prostora;
  - (b) strukture zračnog prostora moraju pružati mogućnost za uspostavljanje dodatnih mogućnosti rutiranja, osiguravajući pritom njihovu kompatibilnost s postojećim pitanjima kapaciteta i ograničenjima pri oblikovanju sektora.

DIO D

Trajno praćenje postignuća u vezi s performansama na mrežnoj razini

1. Kako bi se osiguralo redovito poboljšanje performansi, upravitelj mreže provodi redovito postoperativno preispitivanje djelotvornosti uvedenih struktura zračnog prostora kooperativnim odlučivanjem.
  2. To preispitivanje ponajprije uključuje:
    - (a) razvoj prometne potražnje;
    - (b) rezultate i ograničenja u pogledu učinkovitosti letova i kapaciteta na razini države, funkcionalnog bloka zračnog prostora ili mreže;
    - (c) ocjenu aspekata upotrebe zračnog prostora s civilnog i vojnog stajališta;
    - (d) ocjenu sektorizacije i primijenjenih konfiguracija sektora;
    - (e) ocjenu cjelovitosti i kontinuiteta struktura zračnog prostora.
-

PRILOG II.

FUNKCIJA UPRAVLJANJA PROTOKOM ZRAČNOG PROMETA

DIO A

Cilj i opseg

1. Cilj je funkcije upravljanja protokom zračnog prometa:
  - (a) zajamčiti učinkovito korištenje dostupnih kapaciteta Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN);
  - (b) olakšati planiranje, koordinaciju i izvršenje mjera za upravljanje protokom zračnog prometa svih operativnih dionika;
  - (c) olakšati ispunjavanje vojnih zahtjeva i odgovor na krize;
  - (d) osigurati regionalnu povezivost i interoperabilnost europske mreže unutar regije EUR i sa susjednim regijama ICAO-a.
2. Upravljanje protokom zračnog prometa i postupci u nepredviđenim situacijama iz točke 15. dijela B ovog Priloga zajamčit će veću predvidljivost prometa i optimirati raspoloživ kapacitet EATMN-a (među ostalim u zračnim lukama) te će im cilj biti povećanje usklađenosti slotova u zračnim lukama i planova leta.
3. Funkcija upravljanja protokom zračnog prometa mora biti u skladu s detaljnim radnim rješenjima za provedbu mjera za upravljanje protokom zračnog prometa. Svi uključeni operativni dionici moraju se pridržavati pravila i postupaka kojima se osigurava da se kapacitet kontrole zračnog prometa upotrebljava na siguran način i u najvećoj mogućoj mjeri.
4. Funkcija upravljanja protokom zračnog prometa mora obuhvaćati sve faze ATFM-a (stratešku, predtaktičku, taktičku i postoperativnu), kako je utvrđeno u odredbama ICAO-a navedenima u Dodatku, i mora biti u skladu s tim odredbama.
5. Funkcija upravljanja protokom zračnog prometa primjenjuje se na sljedeće stranke ili njihove zastupnike, uključene u procese ATFM-a:
  - (a) operatore zrakoplova;
  - (b) pružatelje usluga u zračnom prometu (ATS), uključujući jedinice za operativne usluge u zračnom prometu, urede za izvješćivanje o uslugama zračnog prometa i jedinice za usluge aerodromske kontrole;
  - (c) pružatelje usluga zrakoplovnih informacija;
  - (d) subjekte uključene u upravljanje zračnim prostorom;
  - (e) operatore zračnih luka;
  - (f) središnju jedinicu za upravljanje protokom zračnog prometa koju vodi upravitelj mreže;
  - (g) lokalne jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa kako su navedene u točki 6. dijela A ovog Priloga;
  - (h) koordinate slotova u koordiniranim zračnim lukama.
6. „Lokalna jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa” znači subjekt za upravljanje protokom koji djeluje u ime najmanje jednog drugog subjekta za upravljanje protokom kao sučelje između središnje jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa i jedinice za pružanje usluga u zračnom prometu ili skupine takvih jedinica. Može djelovati na razini jedinice za pružanje usluga u zračnom prometu, na nacionalnoj razini, na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora ili na bilo kojoj drugoj podregionalnoj razini.
7. Lokalne jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa i upravitelj mreže putem svoje središnje jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa podupiru provedbu funkcije upravljanja protokom zračnog prometa.

DIO B

Planiranje i operativna načela

1. Upravitelj mreže i operativni dionici planiraju i provode zadaće kojima se podupire funkcija upravljanja protokom zračnog prometa za:

- (a) sve faze svih letova koji bi trebali biti ili jesu dio općeg zračnog prometa i u skladu s pravilima instrumentalnog letenja u cijelosti ili djelomično;
  - (b) sve faze letova iz točke (a) i upravljanje protokom zračnog prometa.
2. Mora se osigurati odgovarajuća suradnja i koordinacija između radnih rješenja upravitelja mreže kojima se podupire funkcija upravljanja protokom zračnog prometa i relevantnih radnih rješenja ICAO-a kojima su obuhvaćeni aspekti upravljanja protokom zračnog prometa na sučeljima.
  3. Vojni zrakoplovi koji su dio općeg zračnog prometa podliježu mjerama upravljanja protokom zračnog prometa kad lete ili će letjeti unutar zračnog prostora ili zračnih luka na koje se primjenjuju mjere upravljanja protokom zračnog prometa.
  4. Funkcija upravljanja protokom zračnog prometa vodi se prema sljedećim načelima:
    - (a) mjerama upravljanja protokom zračnog prometa mora se:
      - i. podupirati sigurne operacije i spriječiti preveliku potražnju zračnog prometa u usporedbi s prijavljenim kapacitetom sektora i aerodroma za ATC, uključujući uzletno-sletne staze;
      - ii. upotrebljavati kapacitet EATMN-a u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se optimirala učinkovitost EATMN-a i smanjili negativni učinci na operatore;
      - iii. optimirati kapacitet EATMN-a koji je stavljen na raspolaganje razvojem i primjenom mjera za povećanje kapaciteta u jedinicama za operativne usluge u zračnom prometu;
      - iv. podupirati rješavanje kritičnih događaja;
    - (b) pri dodjeli slotova odlaska u okviru upravljanja protokom zračnog prometa prioritet se daje letovima prema rasporedu njihova planiranog ulaska na lokaciju na kojoj će se konkretna mjera za upravljanje protokom zračnog prometa primjenjivati, osim ako je zbog posebnih okolnosti, poput sigurnosnih i obrambenih potreba, potrebna primjena drukčijeg pravila prioriteta o kojem je postignut dogovor i koje je od koristi EATMN-u;
    - (c) vremena putanje leta u fazi planiranja i fazi izvršenja moraju biti u skladu sa svim primijenjenim mjerama za upravljanje protokom zračnog prometa i upravitelj mreže mora o njima obavijestiti operatore zrakoplova, jedinice za operativne usluge u zračnom prometu i lokalne jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa;
    - (d) letovi iz geografskog područja na kojem se primjenjuju mjere upravljanja protokom zračnog prometa i susjednih područja letnih informacija kako su opisana u odgovarajućoj dokumentaciji ICAO-a podliježu dodjeli slotova u okviru ATFM-a. Letovi iz drugih područja izuzeti su od dodjele slotova u okviru ATFM-a, ali su svejedno podložni rutama, planovima orijentacije prometa i ograničenjima vremena putanje.
  5. Države članice moraju se pobrinuti da:
    - (a) funkcija upravljanja protokom zračnog prometa bude na raspolaganju strankama 24 sata dnevno i da lokalna jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa isključivo pokriva predviđena područja s obzirom na zračni prostor u njezinoj nadležnosti unutar geografskog područja u kojem se primjenjuju mjere za upravljanje protokom zračnog prometa;
    - (b) budu uspostavljeni dosljedni postupci za suradnju stranaka uključenih u funkciju upravljanja zračnim prometom, jedinica za operativne usluge u zračnom prometu i subjekata uključenih u upravljanje zračnim prostorom, kako bi se osiguralo učinkovito planiranje dodjele zračnog prostora i njegova učinkovita upotreba;
    - (c) zajednički postupci za traženje izuzeća iz slota odlaska u okviru ATFM-a budu u skladu s odredbama ICAO-a iz Dodatka. Ti se postupci moraju koordinirati sa središnjom jedinicom upravitelja mreže za upravljanje protokom zračnog prometa i objavljivati u nacionalnim publikacijama zrakoplovnih informacija.

6. Upravitelj mreže:

- (a) optimira ukupne performanse EATMN-a planiranjem, koordinacijom i provedbom dogovorenih mjera za upravljanje protokom zračnog prometa, među ostalim za planove prijelaza za uvođenje velikih poboljšanja u pogledu zračnog prostora ili sustava ATM-a i za nepovoljne vremenske uvjete putem kooperativnog odlučivanja;
- (b) savjetuje se s operatorima o definiciji mjera za upravljanje protokom zračnog prometa;
- (c) ugovara radna rješenja s lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa;
- (d) osigurava razvoj, raspoloživost i učinkovitu provedbu mjera za upravljanje protokom zračnog prometa (u svim fazama ATFM-a) zajedno s lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa; ako takve mjere za upravljanje protokom zračnog prometa imaju širi utjecaj na mrežu, upravitelj mreže mora kooperativnim odlučivanjem utvrditi prirodu tih mjera koje se trebaju provesti;
- (e) koordinacijom s lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa utvrđuje alternativne rute kako bi se izbjegla ili rasteretila zagušena područja, uzimajući u obzir ukupne performanse EATMN-a;
- (f) nudi preusmjeravanje letova koji bi mogli optimirati učinak točke (e);
- (g) u koordinaciji s jedinicama za operativne usluge u zračnom prometu i lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa određuje, koordinira i osigurava provedbu odgovarajućih mjera kojima je cilj pružanje nužnog kapaciteta za zadovoljavanje prometne potražnje u relevantnim dijelovima pod njihovom odgovornošću;
- (h) pravodobno daje informacije o operacijama upravljanja protokom zračnog prometa operatorima zrakoplova, lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa i jedinicama za operativne usluge u zračnom prometu, uključujući:
  - i. planirane mjere za upravljanje protokom zračnog prometa;
  - ii. učinak mjera za upravljanje protokom zračnog prometa na vrijeme polijetanja i profil leta pojedinih letova;
- (i) prati zabilježene slučajeve nepostojećih ili višestrukih planova leta;
- (j) obustavlja plan leta kad, s obzirom na vremensku toleranciju, slot odlaska u okviru ATFM-a ne može biti ispoštovan, a novo procijenjeno vrijeme početka leta nije poznato;
- (k) prati broj izuzeća iz odobrenih mjera za upravljanje protokom zračnog prometa;
- (l) razvija, održava i objavljuje planove za nepredviđene situacije u kojima se definiraju mjere koje moraju poduzeti relevantni operativni dionici u slučaju većeg otkaza neke komponente funkcije upravljanja protokom zračnog prometa na mrežnoj razini koji bi doveo do znatnih smanjenja kapaciteta i/ili većeg narušavanja protoka prometa;
- (m) s operativnim dionicima dijeli sve odgovarajuće postoperativne analize i procjene;
- (n) omogućava odgovarajuću pripremu i predvidljivost EATMN-a, osigurava radna rješenja za prikupljanje pravodobnih i ažuriranih informacija o prometnoj potražnji za sve faze ATFM-a od korisnika zračnog prostora i to dijeli s lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa.

7. Jedinice za operativne usluge u zračnom prometu:

- (a) koordiniraju mjere za upravljanje protokom zračnog prometa preko lokalnih jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa s upraviteljem mreže kako bi se osiguralo da odabrane mreže za cilj imaju optimizaciju ukupnih performansi EATMN-a;
- (b) osiguravaju da se mjere za upravljanje protokom zračnog prometa koje se primjenjuju na zračne luke koordiniraju s upraviteljem predmetne zračne luke kako bi se osigurala učinkovitost planiranja u zračnim lukama i njihova upotreba u korist svih predmetnih operativnih dionika;
- (c) upravitelju mreže preko lokalne jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa priopćuju sve događaje, uključujući planove prijelaza za uvođenje velikih poboljšanja u pogledu zračnog prostora ili sustava ATM-a i nepovoljne vremenske uvjete, koji bi mogli utjecati na kapacitet kontrole zračnog prometa ili potražnju zračnog prometa, i prijedloge za ublažavanje;

- (d) upravitelju mreže i lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa pravodobno dostavljaju sljedeće podatke te naknadne izmjene i dopune, koliko je to tehnički izvedivo, i jamče njihovu kvalitetu:
- i. strukture zračnog prostora i ruta;
  - ii. raspoloživost zračnog prostora i ruta uključujući raspoloživost primjenom fleksibilnog korištenja zračnog prostora u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 2150/2005;
  - iii. konfiguracije i aktivacije sektora jedinice za operativne usluge u zračnom prometu;
  - iv. vremena taksiranja na aerodromu i konfiguracije uzletno-sletnih staza;
  - v. kapacitet sektora kontrole zračnog prometa, aerodroma i uzletno-sletnih pisti;
  - vi. ažurirane položaje tijekom leta;
  - vii. odstupanja od planova leta;
  - viii. stvarna vremena polijetanja;
  - ix. informacije o operativnoj raspoloživosti infrastrukture za komunikaciju, navigaciju i nadzor te za upravljanje zračnim prometom.
8. Podaci iz stavka 7. točke (d) stavljaju se na raspolaganje upravitelju mreže i operativnim dionicima, koji također stavljaju na raspolaganje svoje podatke.
9. Kako bi se osigurala predvidljivost mreže, jedinica za operativne usluge u zračnom prometu u odlaznoj zračnoj luci osigurava da letovi koji se ne pridržavaju procijenjenih vremena početka leta, uzimajući u obzir utvrđenu vremensku toleranciju, ili čiji je plan leta odbijen ili obustavljen ne dobiju dopuštenje za polijetanje.
10. Lokalne jedinice za upravljanje protokom zračnog prometa:
- (a) djeluju kao točke za kontakt i sučelje između upravitelja mreže koji pruža središnje upravljanje protokom zračnog prometa, s jedne strane, i povezanih aerodroma i jedinica za operativne usluge u zračnom prometu (vojnih i civilnih) u okviru njihove nadležnosti, s druge strane, na temelju uloga i odgovornosti dogovorenih putem odgovarajućih radnih rješenja s upraviteljem mreže;
  - (b) uspostavljaju odgovarajuće lokalne postupke u skladu s postupcima koje je uspostavio upravitelj mreže koji pruža središnje upravljanje protokom zračnog prometa, uključujući privremene postupke;
  - (c) upravitelju mreže koji pruža središnje upravljanje protokom zračnog prometa dostavljaju sve potrebne lokalne podatke za provedbu funkcije upravljanja protokom zračnog prometa;
  - (d) u suradnji s relevantnim jedinicama za operativne usluge u zračnom prometu i upraviteljem mreže koji pruža središnje upravljanje protokom zračnog prometa osiguravaju odgovarajuću provedbu mjera za upravljanje protokom zračnog prometa radi optimalnog protoka prometa te usklađene potražnje i kapaciteta koordiniranjem učinkovite upotrebe dostupnog kapaciteta. Ako te mjere imaju širi utjecaj na mrežu, mora se osigurati regionalna koordinacija pod nadležnošću upravitelja mreže;
  - (e) upravitelju mreže priopćuju sve događaje, uključujući planove prijelaza za uvođenje velikih poboljšanja u pogledu zračnog prostora ili sustava ATM-a i nepovoljne vremenske uvjete, koji bi mogli utjecati na kapacitet kontrole zračnog prometa ili potražnju zračnog prometa i predloženo ublažavanje;
  - (f) osiguravaju, u koordinaciji s relevantnim jedinicama za operativne usluge u zračnom prometu i upraviteljem mreže, postoperativne analize kako bi se utvrdile metode poboljšanja performansi mreže;
  - (g) uspostavljaju unaprijed utvrđene planove za nepredviđene situacije koji se moraju stalno ažurirati i u kojima se opisuje kako će se djelovati u području pod njihovom nadležnošću kako bi upravitelj mreže mogao pomagati lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa u operacijama rješavanja nepredviđenih situacija. Ti lokalni planovi moraju se podijeliti i koordinirati s upraviteljem mreže.
11. Ako je uspostavljen ured za izvješćivanje o uslugama zračnog prometa, njegova je zadaća olakšavati razmjenu informacija među pilotima ili operatorima i lokalnom jedinicom za upravljanje protokom zračnog prometa ili upraviteljem mreže koji pruža središnje upravljanje protokom zračnog prometa.

12. Operatori zrakoplova:

- (a) dostavljaju jedinstveni plan leta za svaki planirani let. Podneseni plan leta mora točno odražavati planirani profil leta;
- (b) osiguravaju da sve relevantne mjere za upravljanje protokom zračnog prometa i njihove izmjene budu uključene u planirano izvođenje leta;
- (c) sudjeluju u radnim rješenjima koja je utvrdio upravitelj mreže, a kojima se olakšava dobivanje pravodobnih i ažurnih informacija o potražnji zračnog prometa za sve faze upravljanja protokom zračnog prometa.

13. Operatori zračnih luka:

- (a) imaju dogovor s lokalnom jedinicom za operativne usluge u zračnom prometu o sljedećem:
  - i. razmjeni i koordinaciji s relevantnim lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa i upraviteljem mreže svih informacija o kapacitetu i potražnji zračnog prometa te njihovu razvoju u svim fazama upravljanja protokom zračnog prometa, posebice prije objave rasporeda;
  - ii. izvješćivanju relevantnih lokalnih jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa i upravitelja mreže o svim događajima koji mogu utjecati na kapacitet kontrole zračnog prometa ili potražnje zračnog prometa;
- (b) uspostavljaju procese za procjenu potražnje i utjecaja posebnih događaja na potražnju koji su primjenjivi na sve faze upravljanja protokom zračnog prometa.

14. Kad je riječ o usklađenosti planova leta i slotova u zračnim lukama:

- (a) ako koordinator slotova u zračnim lukama ili upravitelj koordinirane zračne luke to zatraže, upravitelj mreže ili lokalna jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa dostavljaju im plan leta koji se izvodi u toj zračnoj luci, prije polijetanja. Koordinator slotova u zračnim lukama ili upravitelji koordiniranih zračnih luka osiguravaju potrebnu infrastrukturu za prihvat planova leta koje su dostavili upravitelj mreže ili lokalna jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa;
- (b) operatori zrakoplova prije leta dostavljaju aerodromima dolaska i odlaska potrebne informacije kako bi se omogućila povezanost između oznake leta iz plana leta i oznake leta koja je prijavljena za odgovarajući slot zračne luke; tu vezu osiguravaju upravitelj mreže, lokalna jedinica za upravljanje protokom zračnog prometa, lokalna jedinica za operativne usluge u zračnom prometu ili operator zračne luke, ovisno o slučaju;
- (c) svi operatori zrakoplova, operatori zračnih luka i sve jedinice za operativne usluge u zračnom prometu obavješćuju koordinator slotova u zračnim lukama o ponavljajućim uslugama zračnog prijevoza u vremenima koja se znatno razlikuju od dodijeljenih slotova u zračnim lukama ili o upotrebi slotova na znatno drukčiji način od onog navedenog u vrijeme dodjele ako to dovodi u pitanje funkcioniranje zračne luke ili zračnog prometa;
- (d) upravitelj mreže izvješćuje koordinate slotova u zračnim lukama o ponavljajućim uslugama zračnog prijevoza u znatno drukčijim vremenima od dodijeljenih slotova u zračnim lukama ili o upotrebi slotova na znatno drukčiji način od onog navedenog u vrijeme dodjele ako to dovodi u pitanje upravljanje protokom zračnog prometa.

15. Pri primjeni informacija o planiranju dolazaka i odlazaka, lokalni operativni dionici u zračnim lukama moraju u potpunosti surađivati s upraviteljem mreže u pogledu uspostave i rada te funkcionalnosti te povezane razmjene podataka.

16. Kad je riječ o kritičnim događajima:

- (a) upravitelj mreže razvija, održava i objavljuje postupke upravljanja protokom zračnog prometa za rješavanje kritičnih događaja na mrežnoj razini. U postupcima upravljanja protokom zračnog prometa utvrđuju se mjere koje moraju poduzeti relevantni operativni dionici u slučaju većeg otkaza neke komponente mreže koji bi doveo do znatnih smanjenja kapaciteta i/ili većeg narušavanja protoka prometa;

- (b) radi pripreme za kritične događaje jedinice za operativne usluge u zračnom prometu i operatori zračnih luka koordiniraju relevantnost i sadržaj postupaka u nepredviđenim situacijama s upraviteljem mreže i lokalnim jedinicama za upravljanje protokom zračnog prometa, operatorima zrakoplova na koje ti kritični događaji utječu te prema potrebi s koordinatorima slotova u zračnim lukama, uključujući prilagodbe pravila prioriteta. Postupci u nepredviđenim situacijama uključuju:
- i. organizacijske i koordinacijske dogovore;
  - ii. mjere za upravljanje protokom zračnog prometa s pomoću kojih se organizira pristup pogođenim područjima kako bi se spriječila pretjerana potražnja zračnog prometa u odnosu na prijavljeni kapacitet cijelog ili dijela zračnog prostora ili predmetnih zračnih luka;
  - iii. okolnosti, uvjete i postupke za primjenu pravila prioriteta za letove u kojima se poštuju temeljni interesi država članica u pogledu sigurnosti ili obrambene politike;
  - iv. aranžmane za oporavak.

DIO C

Praćenje funkcije upravljanja protokom zračnog prometa

1. Kako bi se osigurala predvidljivost i tako učinkovitost EATMN-a, važne su informacije o planiranim operacijama i mjerama za upravljanje protokom zračnog prometa te poštovanje tih operacija i mjera. Stoga se mora uspostaviti posebno praćenje funkcije upravljanja protokom zračnog prometa.
2. Države članice moraju osigurati da jedinica za operativne usluge u zračnom prometu zračne luke odlaska, u slučaju nepoštovanja slotova odlaska u okviru ATFM-a u toj zračnoj luci do 80 % tijekom godine dana, dostavi relevantne informacije o nepoštovanju i mjerama poduzetima kako bi se osiguralo poštovanje slotova odlaska u okviru ATFM-a. Takve se mjere moraju navesti u izvješću koje predmetna država članica podnosi Komisiji.
3. Ako se ne poštuje odbijanje ili obustava planova leta, jedinica za operativne usluge u zračnom prometu u predmetnoj zračnoj luci dostavlja relevantne informacije upravitelju mreže o tom nepoštovanju i mjerama koje su poduzete kako bi se osiguralo poštovanje. Takve se mjere moraju navesti u izvješću koje upravitelj mreže podnosi Komisiji.
4. Ako su odobrena izuzeća veća od 0,6 % godišnjih odlazaka u nekoj državi članici, upravitelj mreže mora obavijestiti tu državu članicu. Ako je država članica obaviještena, mora sastaviti izvješće s detaljima o odobrenim izuzećima i podnijeti to izvješće Komisiji.
5. Upravitelj mreže mora se pobrinuti da operator zrakoplova bude obaviješten o nepoštovanju mjera za upravljanje protokom zračnog prometa koje proizlaze iz primjene zahtjeva povezanih s nepostojećim i višestrukim planovima leta. Ako je operator zrakoplova obaviješten, mora sastaviti izvješće s detaljnim opisom okolnosti i mjerama koje su poduzete da bi se ispravilo to nepoštovanje. Upravitelj mreže mora sastaviti godišnje izvješće koje treba podnijeti Komisiji, a u kojem navodi podatke o nepostojećim ili višestrukim planovima leta.
6. Upravitelj mreže provodi godišnje preispitivanje poštovanja mjera za upravljanje protokom zračnog prometa kako bi osigurao da svi operativni dionici više poštuju te mjere.
7. Upravitelj mreže sastavlja godišnja izvješća i podnosi ih Komisiji. U izvješćima se navode kvaliteta funkcije upravljanja protokom zračnog prometa i detalji o sljedećem:
  - (a) uzrocima donošenja mjera za upravljanje protokom zračnog prometa;
  - (b) učinku mjera za upravljanje protokom zračnog prometa;
  - (c) poštovanju mjera za upravljanje protokom zračnog prometa;
  - (d) doprinosima svih operativnih dionika optimizaciji ukupnog učinka mreže;
  - (e) preporukama o tim raznim točkama kako bi se poboljšale performanse mreže.
8. Upravitelj mreže mora se pobrinuti za stvaranje i održavanje arhiva podataka o ATFM-u navedenih u ovom Prilogu, planova leta, operativnih zapisnika i relevantnih kontekstualnih podataka. Ti se podaci zadržavaju dvije godine nakon podnošenja i stavljaju na raspolaganje Komisiji, državama članicama, jedinicama za operativne usluge u zračnom prometu i operatorima zrakoplova, prema potrebi. Stavljaju se na raspolaganje i koordinatorima slotova u zračnim lukama i operatorima zračnih luka kako bi im se pomoglo u redovitoj procjeni prijavljenog kapaciteta.

Dodatak

Popis odredbi ICAO-a o upravljanju protokom zračnog prometa

1. Poglavlje 3. stavak 3.7.5. (Air Traffic Flow Management) Priloga 11. Čikaškoj konvenciji – Air Traffic Services (14. izdanje – srpanj 2016., uključujući izmjenu br. 50 A)
  2. Poglavlje 3. (ATS Capacity and Air Traffic Flow Management) dokumenta ICAO-a br. 4444, Procedures for Air Navigation Services – Air Traffic Management (PANS-ATM) (16. izdanje – 2016., uključujući izmjenu br. 7 A)
  3. Poglavlja 2. i 8. (Air Traffic Flow Management) dokumenta ICAO-a br. 7030, European (EUR) Regional Supplementary Procedures (5. izdanje 2007.)
-

PRILOG III.

FUNKCIJA RADIJSKE FREKVENCije

DIO A

Cilj i opseg

1. Ciljevi su ove funkcije:
  - (a) povećati upotrebu europskog aeronautičkog radijskog spektra poboljšanjem postupaka za upravljanje frekvencijama i kriterija za planiranje kako bi se spriječila zagašenost frekvencija koja bi smanjila kapacitet mreže;
  - (b) poboljšati transparentnost praksi upravljanja frekvencijama i omogućiti točnu procjenu učinkovite upotrebe frekvencija i utvrđivanje rješenja za zadovoljavanje buduće potražnje za frekvencijama;
  - (c) povećati djelotvornost procesa upravljanja frekvencijama promicanjem najboljih praksi i razvojem odgovarajućih alata.
2. Upravitelj mreže i nacionalni upravitelji za frekvencije dogovaraju se o sveukupnim prioritetima ove funkcije u svrhu poboljšanja oblikovanja i rada europske zrakoplovne mreže. Ti se prioriteti moraju dokumentirati u obliku dijela strateškog plana mreže i plana mrežnih operacija koji se odnosi na frekvencije, o čemu se obavljaju savjetovanja s dionicima. Konkretno, određivanje prioriteta može se odnositi na posebne pojaseve, područja i usluge.

DIO B

Zahtjevi za provedbu funkcije

1. Države članice imenuju nadležnu osobu, tijelo ili organizaciju za nacionalnog upravitelja za frekvencije koji je odgovoran za osiguravanje da se dodjele frekvencije obavljaju, mijenjaju i ukidaju u skladu s ovom Uredbom. Države članice dostavljaju Komisiji i upravitelju mreže imena i adrese nacionalnih upravitelja za frekvencije i pravodobno ih obavješćuju o svim promjenama imenovanja.
2. Upravitelj mreže priprema i koordinira aspekte strateškog spektra u vezi s mrežom koji moraju biti dokumentirani na odgovarajući način u strateškom planu mreže i planu mrežnih operacija. Upravitelj mreže pomaže Komisiji i državama članicama pri izradi zajedničkih stavova u zrakoplovstvu za usklađene doprinose država članica međunarodnim forumima, a posebno Europskoj konferenciji poštanskih i telekomunikacijskih uprava (CEPT) i Međunarodnoj telekomunikacijskoj uniji (ITU).
3. Na zahtjev država članica upravitelj mreže obavješćuje Komisiju i poduzima mjere s Komisijom i Europskom konferencijom poštanskih i telekomunikacijskih uprava (CEPT) kako bi se riješila sva pitanja s drugim sektorima industrije.
4. Nacionalni upravitelji za frekvencije obavješćuju upravitelja mreže o slučajevima radijskih smetnji koje utječu na europsku zrakoplovnu mrežu. Upravitelj mreže bilježi slučajeve radijskih smetnji i podupire nacionalne upravitelje za frekvencije u njihovoj procjeni. Na zahtjev nacionalnih upravitelja za frekvencije upravitelj mreže koordinira mjere ili pruža potrebnu potporu za rješavanje i ublažavanje takvih slučajeva.
5. Upravitelj mreže i nacionalni upravitelji za frekvencije dalje razvijaju i poboljšavaju postupke za upravljanje frekvencijama, kriterije za planiranje, skupove podataka i procese za poboljšanje upotrebe i zauzetosti radijskog spektra među korisnicima općeg zračnog prometa. Na zahtjev država članica upravitelj mreže predlaže proširenje primjene tog razvoja na regionalnu razinu.
6. Kad je potrebna dodjela frekvencije, pojedinac ili organizacija podnose zahtjev za upotrebu frekvencije nadležnom nacionalnom upravitelju za frekvencije, uključujući sve relevantne podatke i obrazloženja.

7. Nacionalni upravitelji za frekvencije i upravitelj mreže ocjenjuju i određuju prioritete zahtjeva za dodjelu frekvencija na temelju operativnih zahtjeva i dogovorenih kriterija. Upravitelj mreže u suradnji s nacionalnim upraviteljima za frekvencije određuje utjecaj zahtjeva za dodjelu frekvencija na mrežu. Upravitelj mreže utvrđuje kriterije za procjenu i utvrđivanje prioriteta u savjetovanju s nacionalnim upraviteljima za frekvencije te ih nakon toga prema potrebi održava i ažurira.
8. Kad nema utjecaja na mrežu, nacionalni upravitelji za frekvencije određuju odgovarajuće frekvencije za ispunjavanje zahtjeva za dodjelu, uzimajući u obzir zahtjeve iz točke 12.
9. Kad postoji utjecaj na mrežu, upravitelj mreže određuje odgovarajuće frekvencije za ispunjavanje zahtjeva za dodjelu, uzimajući u obzir sljedeće zahtjeve:
  - (a) potrebu za pružanjem sigurnih komunikacijskih, navigacijskih i nadzornih infrastrukturnih usluga;
  - (b) potrebu za optimiranjem upotrebe ograničenih resursa radijskog spektra;
  - (c) potrebu za isplativim, pravednim i transparentnim pristupom radijskom spektru;
  - (d) operativne zahtjeve podnositelja zahtjeva i operativnih dionika;
  - (e) predviđene buduće zahtjeve za radijskim spektrom;
  - (f) odredbe sadržane u priručniku ICAO-a za upravljanje europskim frekvencijama (*ICAO European Frequency Management Manual*).
10. Ako se ne može utvrditi odgovarajuća frekvencija kako je navedeno u točkama 11. i 12., nacionalni upravitelji za frekvencije mogu od upravitelja mreže zatražiti da poduzme posebno pretraživanje frekvencija. Kako bi pronašao rješenje za nacionalne upravitelje za frekvencije, upravitelj mreže može uz pomoć nacionalnih upravitelja za frekvencije poduzeti posebno ispitivanje situacije u pogledu upotrebe frekvencija na predmetnom geografskom području.
11. Nacionalni upravitelj za frekvencije dodjeljuje odgovarajuće frekvencije utvrđene u točki 12. ili 13.
12. Nacionalni upravitelj za frekvencije unosi svaku dodjelu frekvencije u središnji registar i upisuje sljedeće informacije:
  - (a) podatke koji su navedeni u priručniku ICAO-a za upravljanje europskim frekvencijama, uključujući povezane relevantne tehničke i operativne podatke;
  - (b) zahtjeve za dodatne podatke koji proizlaze iz točke 6.;
  - (c) opis operativne upotrebe dodijeljene frekvencije;
  - (d) podatke za kontakt operativnog dionika koji upotrebljava dodijeljenu frekvenciju.Države članice upotrebljavaju središnji registar za ispunjavanje svojih upravnih obveza prema ICAO-u u pogledu registracije dodjele frekvencije.
13. Pri dodjeli frekvencije podnositelju zahtjeva nacionalni upravitelj za frekvencije uključuje uvjete upotrebe. U tim se uvjetima navodi, najmanje, da dodjela frekvencije:
  - (a) ostaje na snazi tako dugo dok se upotrebljava za ispunjavanje operativnih zahtjeva koje je opisao podnositelj zahtjeva;
  - (b) može podlijegati zahtjevu za promjenom i da se takve promjene moraju provesti u ograničenom vremenskom okviru;
  - (c) podliježe izmjeni kad se promijeni operativna upotreba koju je opisao podnositelj zahtjeva.
14. Nacionalni upravitelji za frekvencije moraju se pobrinuti za to da pojedinci ili organizacije kojima je dodijeljena predmetna frekvencija obave sve potrebne promjene, izmjene ili prekide frekvencije u dogovorenom vremenskom okviru i da se u skladu s tim ažurira središnji registar. Kad se te aktivnosti ne mogu provesti, nacionalni upravitelji za frekvencije prosljeđuju odgovarajuće obrazloženje upravitelju mreže.

15. Nacionalni upravitelji za frekvencije moraju se pobrinuti za to da informacije iz točke 12. dijela B koje se odnose na sve dodijeljene frekvencije koje se koriste u europskoj zrakoplovnoj mreži budu dostupne u središnjem registru.
16. Upravitelj mreže i nacionalni upravitelji za frekvencije obavljaju praćenje i ocjenjivanje zrakoplovnih frekvencijskih pojaseva i dodijeljenih frekvencija na temelju transparentnih postupaka kako bi se osigurala njihova ispravna i učinkovita upotreba. Upravitelj mreže uspostavlja takve postupke uz savjetovanje s nacionalnim upraviteljima za frekvencije te ih nakon toga prema potrebi održava i ažurira. Upravitelj mreže posebno utvrđuje bilo kakva odstupanja između središnjeg registra, operativne svrhe i stvarne upotrebe dodijeljene frekvencije koja bi mogla imati nepovoljan učinak na funkciju radijske frekvencije. Upravitelj mreže u dogovorenom vremenskom okviru o takvim odstupanjima obavješćuje nacionalnog upravitelja za frekvencije radi njihova rješavanja.
17. Upravitelj mreže osigurava raspoloživost zajedničkih alata za potporu središnjem i nacionalnom planiranju, koordinaciji, registraciji, nadzoru i optimizaciji. Upravitelj mreže prije svega mora razviti alate za potporu analize podataka iz središnjeg registra za praćenje učinkovitosti funkcije i za oblikovanje i provedbu procesa optimizacije frekvencija u skladu s točkom 7.

DIO C

Zahtjevi za organizaciju funkcije frekvencije

1. Kooperativno odlučivanje nacionalnih upravitelja za frekvencije i upravitelja za mreže temelji se na dogovorima u kojima se navode barem:
    - (a) kriteriji za ocjenjivanje operativnih zahtjeva i njihovi prioriteti;
    - (b) najmanji zadani rokovi za koordinaciju novih ili izmijenjenih dodjela radijskih frekvencija;
    - (c) mehanizmi kojima se osigurava da upravitelj mreže i nacionalni upravitelji za frekvencije ispunjavaju relevantne ciljeve performansi na razini cijele Europske unije;
    - (d) da poboljšani postupci, kriteriji i procesi upravljanja frekvencijama ne utječu negativno na one koji se primjenjuju u drugim državama u okviru Regionalnih postupaka ICAO-a;
    - (e) zahtjevi za osiguravanje da države članice provode odgovarajuće savjetovanje o novim ili izmijenjenim rješenjima upravljanja sa svim sudionicima kojih se to tiče, na nacionalnoj i na europskoj razini.
  2. Razvoj rješenja za koordinaciju radijskih frekvencija mora se utvrditi u suradnji s nacionalnim upraviteljima za frekvencije i uz smanjenje režijskih troškova u najvećoj mogućoj mjeri.
  3. Koordinacija strateške i taktičke upotrebe radijskih frekvencija s trećim zemljama koje ne sudjeluju u radu upravitelja mreže provodi se u okviru regionalnih radnih rješenja ICAO-a. To se mora učiniti tako da se trećim zemljama omogući pristup radu upravitelja mreže.
  4. Države članice osiguravaju da način na koji vojni korisnici upotrebljavaju zrakoplovne frekvencijske pojaseve bude odgovarajuće koordiniran kooperativnim odlučivanjem u suradnji s nacionalnim upraviteljima za frekvencije i s upraviteljem mreže.
-

PRILOG IV.

FUNKCIJA KODOVA RADARSKIH TRANSPONDERA

DIO A

Ciljevi i opći zahtjevi

Kôd transpondera (TC):

1. Ciljevi su ove funkcije:
  - (a) poboljšati otpornost procesa dodjele kodova dodjelom jasnih uloga i odgovornosti svim uključenim sudionicima, pri čemu su cjelokupne performanse mreže u središtu odlučivanja o dodjeli kodova;
  - (b) osiguravati veću transparentnost dodjela kodova i stvarne upotrebe kodova, čime se omogućava bolje ocjenjivanje cjelokupne učinkovitosti mreže.
2. Upravitelj mreže dodjeljuje kodove transpondera sekundarnog nadzornog radara (SSR) državama članicama i pružateljima usluga u zračnoj plovidbi na način kojim se optimira njihova sigurna i učinkovita distribucija, uzimajući u obzir sljedeće:
  - (a) operativne zahtjeve svih operativnih dionika;
  - (b) stvarne i predviđene razine zračnog prometa;
  - (c) traženu upotrebu kodova SSR transpondera u skladu s relevantnim odredbama Regionalnog plana zračne plovidbe ICAO-a, Dokumenta o objektima i provedbi usluga u regiji Europe te smjernica.
3. Upravitelj mreže u svakom trenutku daje na raspolaganje državama članicama, pružateljima usluga u zračnoj plovidbi i trećim zemljama popis dodijeljenih kodova SSR transpondera na kojemu se nalaze potpune i ažurne informacije o dodjeli kodova SSR transpondera.
4. Upravitelj mreže provodi formalni proces za uspostavljanje, ocjenjivanje i koordiniranje zahtjeva za dodjelu kodova SSR transpondera, uzimajući u obzir sve potrebne civilne i vojne upotrebe kodova SSR transpondera.
5. Formalni proces utvrđen u točki 4. uključuje, najmanje, relevantne dogovorene postupke, rokove i ciljeve performansi za provedbu sljedećih aktivnosti:
  - (a) podnošenje zahtjeva za dodjelu kodova SSR transpondera;
  - (b) ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu kodova SSR transpondera;
  - (c) koordiniranje predloženih izmjena u vezi s dodjelama kodova SSR transpondera s državama članicama u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelu B;
  - (d) periodične revizije dodjela kodova i potreba za njima radi optimizacije situacije, uključujući preraspodjelu postojećih dodjela kodova;
  - (e) periodične izmjene, odobrenja i dostave cjelovitog popisa dodjele kodova SSR transpondera utvrđenog u točki 3.;
  - (f) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje nepredviđenih nesuglasja između dodjela kodova SSR transpondera;
  - (g) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje pogrešnih dodjela kodova SSR transpondera, otkrivenih pri provjeri retencije kodova;
  - (h) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje nepredviđenih manjkavosti pri dodjeli kodova SSR transpondera;
  - (i) osiguravanje podataka i informacija u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelu C.

6. Upravitelj mreže provjerava usklađenost zahtjeva za dodjelu kodova SSR transpondera primljenih kao dio procesa utvrđenog u točki 4. sa zahtjevima procesa u vezi s dogovorima o formatu i podacima te u vezi s potpunosti, točnošću, pravodobnošću i utemeljenošću.
7. Države članice osiguravaju da se kodovi SSR transpondera dodjeljuju zrakoplovima u skladu s popisom dodjele kodova SSR transpondera iz točke 3.
8. Upravitelj mreže u ime država članica i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi upravlja središnjim sustavom za dodjelu kodova SSR transpondera i upravljanje tom dodjelom radi automatske dodjele kodova SSR transpondera u općem zračnom prometu.
9. Upravitelj mreže uvodi postupke i alate za redovitu procjenu i ocjenjivanje stvarne upotrebe kodova SSR transpondera u državama članicama i među pružateljima usluga u zračnoj plovidbi.
10. Upravitelj mreže, države članice i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi usuglašavaju se o planovima i postupcima za potporu periodičnoj analizi i utvrđivanju budućih zahtjeva kodova SSR transpondera. Ta analiza uključuje utvrđivanje mogućih utjecaja na performanse koji nastaju kao posljedica bilo kakvih predviđenih manjkavosti pri dodjeli kodova SSR transpondera.
11. Upravitelj mreže mora izraditi i održavati operativne priručnike koji sadržavaju potrebne upute i informacije, kako bi se omogućilo izvođenje mrežne funkcije u skladu sa zahtjevima ove Uredbe. Ti operativni priručnici distribuiraju se i održavaju u skladu s odgovarajućim procesima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom.

Mode S upitni kôd (MIC):

12. Ciljevi su ovog procesa sljedeći:
  - (a) provoditi koordiniranu dodjelu upitnih kodova Mode S čime se omogućuje cjelokupna učinkovitost mreže;
  - (b) stvoriti regulatornu osnovu za bolju provedbu i nadzor.
13. Upravitelj mreže dodjeljuje upitne kodove civilnim i vojnim Mode S ispitivačima tako da se optimira sigurna i učinkovita provedba nadzora zračnog prometa i civilno-vojna koordinacija, uzimajući u obzir sljedeće:
  - (a) operativne zahtjeve svih operativnih dionika;
  - (b) Uredbu Komisije (EZ) br. 262/2009 ⁽¹⁾;
  - (c) traženo upravljanje upitnim kodovima Mode S u skladu s odredbama europskih načela i postupaka za dodjelu upitnih kodova Mode S sekundarnog nadzornog radara (IC) (ICAO EUR Dok. 024)
14. Upravitelj mreže u ime država članica upravlja središnjim sustavom za dodjelu upitnih kodova ⁽²⁾ u cilju koordinirane dodjele Mode S upitnih kodova Mode S ispitivačima.
15. Države članice pružaju središnju uslugu dodjele upitnih kodova Mode S operatorima putem sustava za dodjelu upitnih kodova.
16. Upravitelj mreže u svakom trenutku stavlja na raspolaganje državama članicama, Mode S operatorima i trećim zemljama plan dodjele upitnih kodova u kojem se navodi posljednje odobreni potpuni skup dodjela upitnih kodova u europskoj regiji ICAO-a.
17. Upravitelj mreže uvodi formalni proces za uspostavljanje, ocjenjivanje i koordiniranje zahtjeva za dodjelu upitnih kodova, uzimajući u obzir sve tražene civilne i vojne upotrebe upitnih kodova.
18. Formalni proces utvrđen u točki 17. uključuje, najmanje, relevantne dogovorene postupke, rokove i ciljeve performansi za provedbu sljedećih aktivnosti:
  - (a) podnošenje zahtjeva za dodjelu upitnih kodova;

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 262/2009 od 30. ožujka 2009. o utvrđivanju zahtjeva u vezi s usklađenom dodjelom i uporabom Mode S upitnih kodova za jedinstveno europsko nebo (SL L 84, 31.3.2009., str. 20.).

⁽²⁾ Definirano u članku 2. stavku 11. Uredbe (EZ) br. 262/2009.

- (b) ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu upitnih kodova;
  - (c) koordiniranje predloženih izmjena u vezi s dodjelama upitnih kodova s državama članicama u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelu B;
  - (d) periodične revizije dodjela upitnih kodova i potreba za njima radi poboljšanja situacije, uključujući preraspodjelu postojećih dodjela upitnih kodova;
  - (e) periodične izmjene, odobrenja i dostave cjelovitog popisa dodjele upitnih kodova utvrđenog u točki 16.;
  - (f) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje nepredviđenih konflikata upitnih kodova među Mode S ispitivačima;
  - (g) prijavljivanje, ocjenjivanje i rješavanje nepredviđenih manjkavosti pri dodjeli upitnih kodova;
  - (h) osiguravanje podataka i informacija u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelu C.
19. Upravitelj mreže provjerava usklađenost zahtjeva za dodjelu upitnih kodova, primljenih kao dio procesa utvrđenog u točki 18., sa zahtjevima procesa u vezi s dogovorima o formatu i podacima te u vezi s potpunosti, točnošću, pravodobnošću i utemeljenošću.
20. U okviru procesa utvrđenog u točki 18. upravitelj mreže:
- (a) provodi simulacije ažuriranja plana dodjele upitnih kodova na temelju neriješenih zahtjeva;
  - (b) priprema prijedlog ažuriranja plana dodjele upitnih kodova koji šalje na odobrenje državama članicama kojih se to tiče;
  - (c) osigurava da predloženo ažuriranje plana dodjele upitnih kodova u najvećoj mogućoj mjeri ispunjava operativne zahtjeve zahtjeva za dodjelu upitnih kodova;
  - (d) ažurira i dostavlja državama članicama plan dodjele upitnih kodova odmah nakon odobrenja, ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za dostavu informacija o Mode S ispitivačima kojima upravlja vojska.
21. Upravitelj mreže uvodi postupke i alate za redovitu procjenu i ocjenjivanje stvarne upotrebe Mode S upitnih kodova među civilnim i vojnim Mode S operatorima.
22. Upravitelj mreže, države članice i Mode S operatori usuglašavaju se o planovima i postupcima za potporu periodičnoj analizi i utvrđivanju budućih zahtjeva Mode S upitnih kodova. Ta analiza uključuje utvrđivanje mogućih utjecaja na performanse koji nastaju kao posljedica bilo kakvih predviđenih manjkavosti pri dodjeli upitnih kodova.
23. Upravitelj mreže mora izraditi i održavati operativne priručnike koji sadržavaju potrebne upute i informacije, kako bi se omogućilo izvođenje mrežne funkcije u skladu sa zahtjevima ove Uredbe. Ti operativni priručnici distribuiraju se i održavaju u skladu s odgovarajućim procesima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom.

DIO B

Zahtjevi u vezi s posebnim mehanizmima savjetovanja

Kôd transpondera:

1. Upravitelj mreže uspostavlja namjenski mehanizam za koordinaciju i savjetovanje u pogledu detaljnih dogovora o dodjeli kodova SSR transpondera. Tim se mehanizmom:
- (a) osigurava uzimanje u obzir utjecaja upotrebe kodova SSR transpondera u trećim zemljama sudjelovanjem u radnim rješenjima za upravljanje kodovima SSR transpondera navedenima u relevantnim odredbama Regionalnog plana zračne plovidbe ICAO-a i Dokumenta o objektima i provedbi usluga u regiji Europe;

- (b) osigurava da je popis dodjele kodova SSR transpondera iz točke 3. dijela A u skladu s planom za upravljanje kodovima navedenim u relevantnim odredbama Regionalnog plana zračne plovidbe ICAO-a i Dokumenta o objektima i provedbi usluga u regiji Europe;
  - (c) određuju zahtjevi kako bi se osiguralo odgovarajuće savjetovanje o novim ili izmijenjenim dogovorima za upravljanje kodovima SSR transpondera s predmetnim državama članicama;
  - (d) određuju zahtjevi za osiguravanje odgovarajućeg savjetovanja o novim ili izmijenjenim dogovorima za upravljanje kodovima SSR transpondera, koje provode države članice sa svim dionicima na koje se to odnosi na nacionalnoj razini;
  - (e) osigurava koordinacija s trećim zemljama u vezi sa strateškom i taktičkom upotrebom kodova SSR transpondera, putem radnih rješenja za upravljanje kodovima SSR transpondera navedenih u relevantnim odredbama Regionalnog plana zračne plovidbe ICAO-a i Dokumenta o objektima i provedbi usluga u regiji Europe;
  - (f) određuju minimalni rokovi za koordinaciju i savjetovanje o predloženim novim ili izmijenjenim dodjelama kodova nadzornih ispitivača i SSR transpondera;
  - (g) osigurava da izmjene u popisu dodjele kodova SSR transpondera podliježu odobrenju onih država članica na koje se izmjena odnosi;
  - (h) određuju zahtjevi za osiguravanje da se izmjene u popisu dodjele kodova SSR transpondera priopće svim dionicima odmah nakon odobrenja, ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za priopćavanje informacija o upotrebi kodova SSR transpondera među vojnim tijelima.
2. Upravitelj mreže, u suradnji s nacionalnim vojnim tijelima, osigurava poduzimanje potrebnih mjera kako bi se utvrdilo da dodjela i upotreba kodova SSR transpondera za vojne potrebe nema štetan učinak na sigurnost ili učinkovitost protoka općeg zračnog prometa.

Mode S upitni kôd:

3. Upravitelj mreže uspostavlja namjenski mehanizam za koordinaciju i savjetovanje u pogledu detaljnih dogovora o dodjeli Mode S upitnih kodova. Tim se mehanizmom:
- (a) određuju minimalni rokovi za koordinaciju i savjetovanje o predloženim novim ili izmijenjenim dodjelama Mode S upitnih kodova;
  - (b) osigurava da izmjene u planu dodjele Mode S upitnih kodova podliježu odobrenju onih država članica na koje se izmjena odnosi;
  - (c) osigurava koordinacija s trećim zemljama u vezi sa strateškom i taktičkom upotrebom Mode S upitnih kodova putem radnih rješenja za upravljanje Mode S upitnim kodovima;
  - (d) određuju zahtjevi za osiguravanje da se izmjene u planu dodjele Mode S upitnih kodova priopće svim dionicima odmah nakon odobrenja, ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za priopćavanje informacija o upotrebi Mode S upitnih kodova među vojnim tijelima.
4. Upravitelj mreže osigurava odgovarajuće savjetovanje o novim ili izmijenjenim dogovorima za upravljanje upitnim kodovima s državama članicama putem kooperativnog odlučivanja.
5. Upravitelj mreže, u suradnji s nacionalnim vojnim tijelima, osigurava poduzimanje potrebnih mjera kako bi se utvrdilo da dodjela i upotreba Mode S upitnih kodova za vojne potrebe nema štetan učinak na sigurnost ili učinkovitost protoka općeg zračnog prometa.

DIO C

Zahtjevi u vezi s dostavljanjem podataka**Kôd transpondera:**

1. Predani zahtjevi za nove ili izmijenjene dodjele kodova SSR transpondera moraju biti u skladu s dogovorima o formatu i podacima te sa zahtjevima u vezi s potpunosti, točnošću, pravodobnošću i utemeljenošću procesa utvrđenog u točki 4. dijela A.

2. Države članice upravitelju mreže u dogovorenom roku dostavljaju sljedeće podatke i informacije koje je upravitelj mreže propisao radi potpore izvođenju mrežne funkcije za kodove SSR transpondera:
  - (a) ažurnu evidenciju dodjele i upotrebe svih kodova SSR transpondera unutar njihova područja nadležnosti, na koje se primjenjuju bilo kakva sigurnosna ograničenja u vezi s potpunim otkrivanjem određenih vojnih dodjela kodova koji se ne upotrebljavaju za opći zračni promet;
  - (b) obrazloženje kojim se dokazuje da su postojeće i tražene dodjele kodova SSR transpondera najmanji uvjet potreban za ispunjavanje operativnih zahtjeva;
  - (c) detalje o bilo kakvim dodjelama kodova SSR transpondera koji više nisu operativno potrebni i koji se mogu osloboditi za ponovno dodjeljivanje unutar mreže;
  - (d) izvješća o bilo kakvim stvarnim nepredviđenim manjkavostima u dodjelama kodova SSR transpondera;
  - (e) detalje o bilo kakvim promjenama u planiranju ugradnje ili u operativnom statusu sustava ili sastavnih dijelova koje bi mogle utjecati na dodjelu kodova SSR transpondera letovima.
3. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi upravitelju mreže u dogovorenom roku dostavljaju sljedeće podatke i informacije koje je upravitelj mreže propisao radi potpore izvođenju mrežne funkcije za kodove SSR transpondera:
  - (a) izvješća o stanju poboljšanog sustava taktičkog upravljanja protokom, koja sadržavaju dodjele kodova SSR transpondera za opći zračni promet u kojem se izvode letovi prema pravilima instrumentalnog letenja;
  - (b) izvješća o bilo kakvim nepredviđenim konfliktima ili opasnostima uzrokovanim stvarnom operativnom dodjelom kôda SSR transpondera, uključujući informacije o tome kako je riješen konflikt.
4. U odgovorima država članica i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, u okviru koordinacije predloženih izmjena dodjela kodova SSR transpondera i ažuriranja popisa dodjela kodova SSR transpondera, kao najmanji uvjet:
  - (a) utvrđuje se predviđa li se bilo kakav konflikt ili opasnost između dodjela kodova SSR transpondera;
  - (b) potvrđuje se hoće li doći do negativnog utjecaja na operativne zahtjeve ili učinkovitost;
  - (c) potvrđuje se da se izmjene dodjela kodova SSR transpondera mogu provesti u skladu sa zahtijevanim rokovima.

Mode S upitni kôd:

5. Predani zahtjevi za nove ili izmijenjene dodjele upitnih kodova moraju biti u skladu s dogovorima o formatu i podacima te sa zahtjevima u vezi s potpunosti, točnošću, pravodobnošću i utemeljenošću procesa utvrđenog u točki 17. dijela A.
6. Države članice upravitelju mreže u dogovorenom roku dostavljaju sljedeće podatke i informacije koje je upravitelj mreže propisao radi potpore pružanju usluge dodjele upitnih kodova:
  - (a) karakteristike Mode S ispitivača, kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 262/2009;
  - (b) detalje o bilo kakvim promjenama u planiranju ugradnje ili u operativnom statusu Mode S ispitivača ili sastavnih dijelova koje bi mogle utjecati na dodjelu upitnih kodova Mode S ispitivačima;
  - (c) obrazloženje kojim se dokazuje da su postojeće i tražene dodjele upitnih kodova minimum potreban za ispunjavanje operativnih zahtjeva;
  - (d) detalje o bilo kakvim dodjelama upitnih kodova koji više nisu operativno potrebni i koji se mogu osloboditi za ponovno dodjeljivanje unutar mreže;
  - (e) izvješća o bilo kakvim stvarnim nepredviđenim manjkavostima u dodjelama upitnih kodova.

-
7. Upravitelj mreže upotrebljava odgovore država članica za prijedlog plana dodjele upitnih kodova, u koji se uključuju:
    - (a) bilo koji predviđen konflikt ili opasnost među dodjelama Mode S upitnih kodova;
    - (b) potvrda hoće li doći do negativnog utjecaja na operativne zahtjeve ili učinkovitost;
    - (c) potvrda da se izmjene dodjela Mode S upitnih kodova mogu provesti u skladu sa zahtijevanim rokovima.
  8. Upravitelj mreže podupire države članice u rješavanju konflikta Mode S upitnog koda koji prijave države članice ili Mode S operatori.
-

PRILOG V.

PREDLOŽAK ZA STRATEŠKI PLAN MREŽE

Strateški plan mreže temelji se na sljedećoj strukturi:

1. UVOD

1.1. Područje primjene strateškog plana mreže (zemljopisno i vremensko)

1.2. Priprema plana i proces potvrđivanja

2. CJELOKUPNI KONTEKST I ZAHTJEVI

2.1. Opis tekućeg i planiranog stanja mreže, uključujući ERND, ATFM, zračne luke i ograničene resurse

2.2. Izazovi i mogućnosti povezani s vremenskim okvirom plana (uključujući predviđanje prometne potražnje i svjetski razvoj)

2.3. Ciljevi performansi i poslovni zahtjevi kako ih izražavaju različiti dionici i ciljevi performansi na razini Unije

3. STRATEŠKA VIZIJA

3.1. Opis strateškog načina na koji će se mreža razvijati i napredovati kako bi uspješno odgovorila na ciljeve performansi i poslovne zahtjeve

3.2. Usklađenost s programom performansi

3.3. Usklađenost s europskim glavnim planom ATM-a

3.4. Usklađenost sa zajedničkim projektima pokrenutima u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 409/2013

4. STRATEŠKI CILJEVI

4.1. Opis strateških ciljeva mreže:

(a) uključuje kooperativne aspekte sudjelujućih operativnih dionika u smislu uloga i odgovornosti;

(b) uključuje način na koji će strateški ciljevi odgovoriti na zahtjeve;

(c) utvrđuje kako će se mjeriti napredak u dostizanju tih ciljeva;

(d) utvrđuje kako će strateški ciljevi utjecati na industriju i druga područja na koja se odnose.

5. STRATEŠKO PLANIRANJE

5.1. Opis kratkoročnog i srednjoročnog planiranja:

(a) prioriteta za svaki od strateških ciljeva;

(b) provedba svakog od strateških ciljeva u smislu zahtijevanog uvođenja tehnologije, arhitektonskog utjecaja, ljudskih aspekata, uključenih troškova, prednosti, kao i potrebnog upravljanja, sredstava i propisa;

(c) potrebno sudjelovanje operativnih dionika u svakom elementu plana uključujući njihove uloge i odgovornosti;

(d) dogovorena razina uključenosti upravitelja mreže u potpori provedbe svakog elementa plana za svaku pojedinu funkciju.

5.2. Opis dugoročnog planiranja:

- (a) namjera postizanja svakog od strateških ciljeva u smislu zahtijevanih aspekata tehnologije i istraživanja i razvoja, arhitektonskog utjecaja, ljudskih aspekata, poslovnih pitanja, potrebnog upravljanja i potrebnih propisa, kao i povezanih sigurnosnih i gospodarskih opravdanja tih ulaganja;
- (b) potrebno sudjelovanje operativnih dionika u svakom elementu plana uključujući njihove uloge i odgovornosti.

6. PROCJENA RIZIKA

6.1. Opis rizika povezanih s provedbom plana

6.2. Opis procesa praćenja (uključujući moguće odstupanje od početnih ciljeva)

7. PREPORUKE

7.1. Utvrđivanje mjera koje će poduzeti Unija i države članice za potporu provedbi plana.

PRILOG VI.

PREDLOŽAK ZA PLAN MREŽNIH OPERACIJA

Plan mrežnih operacija se temelji na sljedećoj opcjoj strukturi (koja se prilagođava različitim pojedinačnim funkcijama i vremenskoj dimenziji plana mrežnih operacija kako bi se odrazila njegova postupna priroda te njegova trogodišnja do petogodišnja, godišnja, sezonska, tjedna i dnevna razdoblja):

1. UVOD
  - 1.1. Područje primjene plana mrežnih operacija (zemljopisno i vremensko)
  - 1.2. Priprema plana i proces potvrđivanja
2. OPIS PLANA MREŽNIH OPERACIJA I OPERATIVNIH CILJEVA
  - uključuje aspekt suradnje sudjelujućih operativnih dionika u smislu uloga i odgovornosti,
  - navodi kako će operativni ciljevi biti obuhvaćeni u taktičkoj, predtaktičkoj, kratkoročnoj i srednjoročnoj fazi plana mrežnih operacija i u drugim ciljevima performansi uspostavljenima u skladu s programom performansi,
  - postavljeni prioriteta i potrebni resursi za razdoblje planiranja,
  - navodi utjecaj na sektor ATM-a i druga područja na koja se odnosi.
3. CJELOKUPNI PROCES PLANIRANJA MREŽNIH OPERACIJA
  - opis cjelokupnog procesa planiranja mrežnih operacija,
  - opis strateškog načina na koji će se plan mrežnih operacija razvijati i napredovati kako bi uspješno odgovorio na zahtjeve operativnih performansi i druge ciljeve performansi utvrđene u skladu s programom performansi,
  - opis upotrijebljenih alata i podataka.
4. CJELOKUPNI KONTEKST I OPERATIVNI ZAHTJEVI
  - 4.1. Sažeti opis prošlih operativnih performansi mreže
  - 4.2. Izazovi i mogućnosti u vezi s razdobljem plana
  - 4.3. Prognoza prometa na mreži u skladu s dodacima 1. i 2., uključujući:
    - predviđanje za mrežu,
    - predviđanje za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, funkcionalni blok zračnog prostora i centre oblasne kontrole zračnog prometa (ACC),
    - predviđanje za glavne zračne luke,
    - analizu prognoze prometa, uključujući razne scenarije,
    - analizu utjecaja posebnih događaja.
  - 4.4. Zahtjevi u vezi s operativnim performansama mreže, uključujući:
    - sveukupne zahtjeve u vezi s kapacitetom mreže,
    - zahtjeve u vezi s kapacitetom pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, funkcionalnog bloka zračnog prostora i ACC-a,
    - kapacitet zračne luke,
    - analizu zahtjeva u vezi s kapacitetom,
    - sveukupne zahtjeve u vezi s okolišem mreže/učinkovitošću leta,
    - sveukupne zahtjeve u vezi sa sigurnošću mreže,

- zahtjeve za nepredviđene situacije i kontinuitet usluga s utjecajem na mrežu.
- 4.5. Operativne potrebe kako su ih izrazili različiti dionici, uključujući vojne
5. PLANOWI ZA POBOLJŠANJE OPERATIVNIH PERFORMANSI MREŽE I MJERE NA MREŽNOJ RAZINI
- opis planova i mjera čija se provedba očekuje na mrežnoj razini, uključujući zračni prostor, ograničene resurse i ATFM,
  - opis doprinosa operativnim performansama svakog pojedinog plana i mjere.
6. PLANOWI ZA POBOLJŠANJE OPERATIVNIH PERFORMANSI I MJERE NA LOKALNOJ RAZINI
- uključuje opis svakog od planova i mjera čija se provedba očekuje na lokalnoj razini,
  - opis doprinosa operativnim performansama svakog pojedinog plana i mjere,
  - opis odnosa s trećim zemljama i poslova povezanih s ICAO-om.
7. POSEBNI DOGAĐAJI
- pregled posebnih događaja koji imaju značajan utjecaj na ATM,
  - pojedinačni posebni događaji i postupanje s njima sa stajališta mreže,
  - velike vojne vježbe.
8. VOJNI ZAHTJEVI ZA ZRAČNI PROSTOR
- raspoloživost zračnog prostora: unaprijed određeni dani/vrijeme raspoloživosti rezerviranog zračnog prostora,
  - *ad hoc* zahtjevi za neplaniranu upotrebu rezerviranog zračnog prostora,
  - oslobađanje rezerviranog zračnog prostora za civilnu upotrebu kad god nije potreban, uz što ranije obavješćivanje.
9. OBJEDINJENO PREDVIĐANJE I ANALIZA OPERATIVNIH PERFORMANSI MREŽE
- kašnjenja u okviru ATFM-a/ciljevi kapaciteta i predviđanja na razini mreže, pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, funkcionalnog bloka zračnog prostora i ACC-a,
  - operativne performanse zračne luke,
  - cilj i predviđanje performansi okoliša mreže/učinkovitosti leta,
  - utjecaj posebnih događaja,
  - analiza ciljeva i predviđanja operativnih performansi.
10. UTVRĐIVANJE PODRUČJA OPERATIVNIH USKIH GRILA I RJEŠENJA ZA UBLAŽAVANJE NA MREŽNOJ I LOKALNOJ RAZINI
- utvrđivanje operativnih uskih grla (sigurnost, kapacitet, učinkovitost leta) i mogućih uskih grla, njihovih uzroka i dogovorenih rješenja ili mjera za ublažavanje, uključujući mogućnosti za usklađivanje zahtjeva i kapaciteta.
-

Dodatak 1.

Centri oblasne kontrole zračnog prometa (ACC)

U planu mrežnih operacija daje se za svaki pojedinačni ACC detaljan opis svih područja utvrđenih u ovom Dodatku i opisuju njihove planirane mjere za operativno poboljšanje, izgledi za određeno razdoblje, prognoza prometa, cilj i predviđanje u vezi s kašnjenjem, bitni događaji koji mogu utjecati na promet, operativni kontakti.

Upravitelj mreže za svaki ACC uključuje:

- prognozu prometa,
- analizu trenutačnih operativnih performansi,
- kvantitativnu procjenu postignutog kapaciteta (bazni kapacitet),
- kvantitativnu procjenu potrebnih kapaciteta za različite scenarije razvoja prometa (profil potrebnog kapaciteta),
- kvantitativnu procjenu planiranih mjera za operativno poboljšanje na razini ACC-a, kako je dogovoreno s pružateljima usluga u zračnoj plovidbi,
- cilj i predviđanje u vezi s kašnjenjem,
- analizu očekivanih operativnih performansi (sigurnost, kapacitet, okoliš).

Svaki pružatelj usluga u zračnoj plovidbi dostavlja upravitelju mreže sljedeće informacije, koje se moraju uključiti u opis pojedinačnog ACC-a:

- lokalni cilj u vezi s kašnjenjem,
  - procjenu/potvrdu prognoze prometa, uzimajući u obzir lokalno znanje,
  - broj raspoloživih sektora: konfiguraciju sektora/plan otvaranja sektora po sezoni/danu u tjednu/dijelu dana,
  - vrijednosti kapaciteta/pračenja za svaki sektor/količinu prometa po konfiguraciji sektora/planu otvaranja sektora,
  - planirane ili poznate posebne događaje, uključujući datume/vrijeme i njihov učinak na operativne performanse,
  - detalje o planiranim mjerama za operativno poboljšanje, plan njihove provedbe i s njima povezane negativne/pozitivne učinke na kapacitet i/ili učinkovitost,
  - detalje o predloženim i potvrđenim promjenama strukture i upotrebe zračnog prostora,
  - dodatne aktivnosti, dogovorene s upraviteljem mreže,
  - operativne kontakte ACC-a.
-

*Dodatak 2.***Zračne luke**

Za europske zračne luke koje imaju utjecaj na performanse mreže u planu mrežnih operacija navodi se detaljan opis svih područja utvrđenih u ovom Dodatku i opisuju planirane mjere za operativno poboljšanje, izgledi za određeno razdoblje, prognoza prometa i kašnjenja, bitni događaji koji mogu utjecati na promet i operativni kontakti.

Upravitelj mreže uključuje za svaku zračnu luku, posebice na temelju informacija primljenih od operatora zračnih luka i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi:

- prognozu prometa,
- analizu očekivanih operativnih performansi planiranih mjera za operativno poboljšanje (sigurnost, kapacitet, okoliš).

Za svaku zračnu luku koja je uključena u plan mrežnih operacija, operator zračne luke i lokalna jedinica za operativne usluge u zračnom prometu moraju upravitelju mreže dostaviti sljedeće informacije, koje se moraju uključiti u opis pojedinačne zračne luke:

- procjenu/potvrdu prognoze prometa, uzimajući u obzir lokalno znanje,
  - kapacitet uzletno-sletne staze za svaku konfiguraciju uzletno-sletne staze, sadašnje i predviđene dolaske i odlaske,
  - specifikaciju kapaciteta za noćno razdoblje i trajanje noćnog razdoblja, ako je primjenjivo,
  - detalje o planiranim mjerama za operativno poboljšanje, plan njihove provedbe i s njima povezane negativne/pozitivne učinke na kapacitet i/ili učinkovitost,
  - planirane ili poznate posebne događaje, uključujući datume/vrijeme i njihov učinak na operativne performanse,
  - druge planirane načine poboljšanja kapaciteta,
  - dodatne aktivnosti, dogovorene s upraviteljem mreže.
-